

DARBĪBAS PĀRSKATS

2024

BIEDRĪBA LATVIJAS ARHITEKTU SAVIENĪBA

2024: LAS 100

LAS mērķi

Biedrība "Latvijas Arhitektu savienība" (LAS) ir viena no senākajām nevalstiskajām organizācijām un vienīgā arhitektu profesionālā organizācija Latvijā. Tā dibināta 1924. gadā, un 2024. gadā ar plašu aktivitāšu programmu, kas aizsākās jau 2023. gadā, atzīmēja simtgadi. Sarīkotie notikumi mudināja novērtēt biedrības kultūrvēsturisko nozīmi, arhitektu pašorganizēšanās ietekmi uz arhitektūras politiku un sabiedrību, svinēt sasniegto un izvirzīt mērķus nākotnei. 2024. gadu ievadīja biedrības XXIII kongress jeb biedru kopsapulce – biedrības augstākā lēmēj institūcija. Divās sesijās 23. februārī (attālināti) un 16. martā klātienē Latvijas Nacionālajā bibliotēkā tika ne vien svinīgi atzīmēta simtgade, bet arī pieņemta turpmākā LAS darbības programma, veikti grozījumi statūtos, ievēlēts pašreizējais LAS prezidents Artūrs Lapiņš, padomes un komisiju sastāvs. 2024. gada decembrī biedrībā reģistrēti kopskaitā 382 biedri (t.sk. 16 asociētie un 1 goda biedrs).

LAS mērķi ir

- veicināt arhitektu un sabiedrības sadarbību arhitektūras jaunradē un kultūrvēsturiskās vides saglabāšanā;
- veicināt arhitekta profesijas prestižu, kā arī veicināt iekļaujošu un atbalstošu arhitektu vides veidošanu;
- lokāli un starptautiski sadarboties jautājumos, kas skar arhitektūras izglītību, praksi, zinātnei, arhitekta tiesību aizsardzību, kā arī būvpolitiku un citus ar arhitekta darbību saistītos jautājumus.
- sniegt atbalstu LAS biedriem profesionālajā darbībā, kā arī LAS biedru interešu aizstāvībai un pārstāvībai.

2024. gada 20. augustā Latvijas Arhitektu savienības (LAS) padomes sēdē tika apstiprināta biedrības stratēģija 2024.–2029. gadam, kas nosaka, kā šajā periodā vēl efektīvāk virzīties uz LAS statūtos noteiktajiem mērķiem, sniedzot pienesumu arhitektūras nozares izaugsmei Latvijā. Tā nostiprina biedrības darbību nacionālā un starptautiskā mērogā un izaicinājumu pilnajā vidē ļauj noturēt stingru pozīciju attiecībā pret nozares vērtībām, profesionalitāti, iekļaujošas vides veidošanu un radošumu.

2024. gadā biedrība “Latvijas Arhitektu savienība” saskaņā ar valdības sēdē 29.10.2024. pieņemto lēmumu saņēma Ministru kabineta Atzinības rakstu

par valstiski nozīmīgu ieguldījumu arhitektūras nozares izaugsmē un arhitekta profesijas statusa stiprināšanā Latvijā.

2024. gada nogalē, saskaņā ar LAS padomes sēdē 17. decembrī pieņemtajiem lēmumiem, tika apstiprināti LAS Padomes, LAS Biedru kandidātu, LAS Profesionālās atzinības komisijas, LAS Valdes nolikumi, kā arī Būvprojekta vadības labas prakses vadlīnijas.

LAS vienlaikus darbojas dažādās nozares jomās: normatīvie akti un likumdošana, arhitektūras konkursi, arhitektu tālākizglītība, kā arī veic Arhitektūras informācijas centra funkcijas. Iecerēto palīdz sasniegt LAS administrācijas un citu piesaistīto speciālistu apmaksātais darbs, kā arī LAS biedru brīvprātīgais darbs.

Projektu finansējums tiek piesaistīts no dažādiem avotiem – LR Kultūras ministrijas, Valsts Kultūrkapitāla fonda, Rīgas pašvaldības, Sabiedrības integrācijas fonda un citiem publiskiem avotiem, kā arī privātu ziedotāju un sponsoru līdzekļiem.

LAS darbības pārskats katru gadu tiek iesniegts Kultūras ministrijai un VKKF. LAS struktūrvienības, Sertificēšanas centra, pārskats tiek iesniegts Ekonomikas ministrijai.

SATURS

Pārvaldes struktūra

- Padome
- LAS prezidents
- Valde
- Pastāvīgie darbinieki: LAS
- Pastāvīgie darbinieki : Sertificēšanas centrs

Komisijas

- Ētikas komisija
- Profesionālās atzinības komisija

[LAS biedri:](#) Statistika un apbalvojumi

Dalība organizācijās

LAS – kompetences partneris

Arhitektūras nozares normatīvā bāze

Pētījumi

- Arhitekti Latvijā
- Arhitektu prakses Latvijā 2023. gada pārskats

Arhitektūras konkursi: LAS atbalstītie konkursi, rezultāti

Arhitektūras popularizēšana

Informatīvās platformas

- Datu uzkrāšana un analīze
- latarh.lv
- Sociālie tīkli
- LANA - Latvijas arhitektūras notikumu apkārtraksts

Lekcijas un semināri

- Lekciju cikls: Industriālā mantojuma dienas

- Lekciju cikls: Meistarklases
- Sadarbība +
- Diskusijas
- Ekskursijas

Latvijas Arhitektūras gada balva #LAGB2024

Brīvdomīgās izglītības projekts Skolnieks. Pētnieks. Pilsētnieks (SPP)

Izstādes un notikumi

Pārstāvniecība starptautiskās organizācijās

- ACE
- BAUA

Starptautiski arhitektūras pasākumi

- BAUA AWARDS – Baltijas Arhitektu savienību asociācijas balva

Jaunā Eiropas Bauhaus (JEB) Latvijas kontaktpunkta darbības pārskats

- JEB Funkcijas
- JEB kopiena
- Pasākumi un notikumi
- Līdzdalība
- Informācija
- Konsultācijas

Sadarbība ar CFLA

Arhitektu nams

PĀRVALDES STRUKTŪRA

LAS veido tās biedru kopums. Augstākā lēmēj institūcija ir biedru kopsapulce jeb kongress, kas tiek sasaukts reizi trīs gados. Kongresu starplaikā LAS lēmēj institūcija ir padome, izpildinstitūcija – valde.

Padome

Padomi veido LAS biedri. Tās lēmumus pieņem ar balsojumu sēdēs, kas ir atklātas un tiek protokolētas. Sēžu protokoli ir pieejami visiem LAS biedriem. Padomes darbību regulē Padomes nolikums.

2024. gada 23. februārī LAS XXIII kongresa pirmās sesijas laikā tika ievēlēta padome šādā sastāvā:

Juris Poga, Gints Sūna, Liene Adumāne-Vāvere, Gvido Princis, Brigita Bula, Gunta Grikmane, Oskars Vāvere, Gatis Didrihsons, Raimonds Saulītis, Vilnis Šlars, Daiga Dzedone, Viktors Valgums, Ilma Valdmane, Andris Kronbergs, Edgars Bērziņš, Juris Mitenbergs, Zanda Treimane, Dace Kalvāne, Artūrs Lapiņš, Sergejs Ņikiforovs, Rudolfs Dainis Šmits, Darja Ostapceva, Artis Zvirgzdiņš un Kārlis Lauders.

2024. gadā notika 12 padomes sēdes.

LAS prezidents

Prezidents ir LAS augstākā amatpersona, kuru ievēl padome. Prezidents pārstāv LAS saziņā ar sabiedrību, kā arī valsts un pašvaldību institūcijām un ārvalstu organizācijām, paužot savienības nostāju jautājumos, kas skar profesionālo jomu un LAS darbības virzienus.

LAS prezidents: **Artūrs Lapiņš**

arturs.lapins@latarh.lv

Līdz 06.03.2024 LAS prezidents – Juris Poga.

LAS prezidenta vietnieki: **Gatis Didrihsons, Gunta Grikmane un Juris Poga.**

Valde

Valdi un valdes priekšsēdētāju uz trīs gadu ilgu termiņu ievēl padome. Valdes darbību regulē Valdes nolikums. LAS valde 2024. gada decembrī:

Dace Kalvāne – valdes locekle, arhitektūras konkursu pārraudzība, saņem atalgojumu par nepilnas slodzes darba laiku no VKKF LAS darbības nodrošinājuma.
dace.kalvane@latarh.lv

Anda Kursiša – valdes locekle, arhitektu prakses pārraudzība, LAS pārstāvniecība Eiropas Arhitektu padomē, Jaunā Eiropas Bauhaus kontaktpunkta vadītāja, saņem atalgojumu no mērķprogrammām.
anda.kursisa@latarh.lv

Gvido Princis – valdes loceklis, LAS attīstības un sadarbības pārraudzība, Arhitektu nama attīstības jautājumi, nesaņem atalgojumu.
gvido.princis@latarh.lv

Pastāvīgie darbinieki:

LAS

Agnija Amāne (no 2024. gada 3. jūnija) – biroja vadītāja, saņem atalgojumu par pilnas slodzes darba laiku, t.sk. no VKKF LAS darbības nodrošinājuma.

latarh@latarh.lv, +371 20028097

Līdz 10.03.2024. LAS biroja vadītāja bija Ilze Klimaševska, no 11.03.2024. līdz 03.06.2024. – Ketija Fogeļe.

Ieva Pakalniņa – tālākizglītības projektu vadītāja.

Saņem atalgojumu par pilnas slodzes darba laiku, t.sk. no Kultūras ministrijas (KM) un VKKF LAS darbības nodrošinājuma.

seminari@latarh.lv, +371 20028097

Līdz 03.2024. LAS tālākizglītības projektu vadītāja bija Dzintra Spradzenko.

Veronika Viļuma (no 25.03.2024.) – sabiedrisko attiecību speciāliste. Saņem atalgojumu par pilnas slodzes darba laiku, t.sk. no KM un VKKF LAS darbības nodrošinājuma.

Līdz 26.03.2024. LAS sabiedrisko attiecību speciāliste bija Linda Gorska.

Kristaps Puntulis – projektu vadītājs, saņem nepilnas slodzes atalgojumu.

Imārs Linde – LAS namzinis.

Irēna Gražule – LAS telpu apkopēja no 15.11.2024.

Pastāvīgie partneri

SIA Lesart grāmatvede Aiga Akermane sniedz LAS grāmatvedības pakalpojumus uz ārpalpojuma līguma pamata.

Juridiskās, datu aizsardzības un apstrādes konsultācijas sniedz juriste Aleksandra Ivanova.

das@latarh.lv

Pastāvīgie darbinieki:

Sertificēšanas centrs (SC)

Arona Tomariņa – Sertificēšanas centra vadītāja. Saņem atalgojumu par nepilnas slodzes darba laiku.

Darja Ostapceva – Sertificēšanas centra vadītājas vietniece. Saņem atalgojumu par pilnas slodzes darba laiku.

Iveta Zeidaka – Sertificēšanas centra referente. Saņem atalgojumu par nepilnas slodzes darba laiku.

Sandra Blumberga – Sertificēšanas centra lietvede. Saņem atalgojumu par pilnas slodzes darba laiku.

Sandra Bloka – Sertificēšanas centra lietvede. Saņem atalgojumu par pilnas slodzes darba laiku.
lietvedis@las-sc.lv, +371 26007083

SC padome un eksperti

LAS Sertificēšanas centra padome ir konsultatīva institūcija, kas darbojas saskaņā ar padomes nolikumu. Tā pārrauga SC darbību, nosaka arhitektu sertificēšanas shēmas vadlīnijas, kā arī apstiprina SC vadītāja lēmumus par sertifikāta apturēšanu uz termiņu, kas ilgāks par vienu gadu, ja tas tiek darīts profesionāla pārkāpuma dēļ, kā arī izskata sūdzības par SC ekspertiem vai darbiniekiem.

Padomes sastāvs kopš 2024. gada 21. maija: **Ervīns Timofejevs, Visvaldis Sarma, Viktors Valgums, Madara Gībze un Harijs Alsiņš.**

Eksperti: **Aldis Apšenieks, Uldis Balodis, Maija Ezergaile, Gunta Grikmane, Ivars Krēgers, Ģirts Kilēvics, Ina Kuļikovska, Mikus Lejnieks, Sandra Levāne, Inese Maurāne, Ilze Mekša Ināra Miezīte, Elīna Rožulapa, Ija Rudzīte, Ivars Šlivka, Līga Vilne, Uldis Zanders.**

Ētikas komisija

Ētikas komisija ir LAS institūcija, kas uzrauga Arhitekta ētikas kodeksa ievērošanu. Kodekss nosaka arhitekta rīcību un ētikas principus saskaņā ar Eiropas Arhitektu padomes un Eiropas Parlamenta norādījumiem. Komisija gan sekmē Arhitekta ētikas kodeksa ievērošanu LAS biedru un sertificēto arhitektu vidū, gan izskata jautājumus un sniedz atzinumus par iespējamām tā pārkāpumiem. Ētikas komisijas darbību regulē Ētikas komisijas nolikums.

Ētikas komisijā šobrīd darbojas: **Armands Bisenieks, Dainis Bērziņš, Linda Krūmiņa, Daiga Dzedone, Ilma Valdmane, Ingrīda Priedīte, Visvaldis Sarma.**

Profesionālās atzinības komisija

Komisijas uzdevums ir veikt kandidātu atlasīšanu dažādiem valstiski nozīmīgiem apbalvojumiem – Triju Zvaigžņu ordenim un tā goda zīmēm, Būvinženieru savienības organizētajai Būvindustrijas lielajai balvai, VKKF mūža stipendijai, kā arī darbam VKKF Dizaina un arhitektūras nozarē. Profesionālās atzinības komisijā šobrīd darbojas: **Velta Holcmane, Artis Zvirgzdiņš, Edgars Bērziņš, Artūrs Lapīņš.**

LAS BIEDRI

Statistika 2024. gadā

Latvijas Arhitektu savienībā 2024. gada beigās bija

382 biedri, t.sk. 16 asociētie un viens goda biedrs.

Uzņemti:

Anita Anteniške

Agate Eniņa

Eva Kalviņa

Darja Ostapceva

Baiba Vērpe

Gundars Vērpe

Izstājušies:

Miķelis Cinis

Indra Ķempe

Linda Leitāne

Renāte Pablaka

Māris Pērkons

Ārija Vitiņa

Miruši:

Tatjana Kotoviča

Irēna Lejniece

Pēteris Milzarājs

Daina Danneberga

Māra Muceniece

Gints Zvejnieks

Lilija Muntere

Gundega Lināre

Brigita Kampuse

Valstiski apbalvojumi

Atzinības krusta virsniece (saskaņā ar Ordeņu kapitula 10.04.2024. lēmumu) — arhitekte, literāte **Gunta Šnipke**.

Ministru kabineta Atzinības raksta saņēmēja (saskaņā ar valdības sēdē 29.10.2024. pieņemto lēmumu) — arhitekte **Zaiga Gaile**.

DALĪBA ORGANIZĀCIJĀS LATVIJĀ

Latvijas Radošo savienību padome (LRSP)

Latvijas Radošo savienību padome ir starpnozaru radošo savienību jumta organizācija, un tajā ietilpst 13 radošās savienības, arī LAS, un kopskaitā vairāk nekā 3300 individuālo biedru.

Pārstāv: Zanda Redberga–Treimane.

Latvijas Būvniecības padome (LBP)

Latvijas Būvniecības padome ir konsultatīva koordinējoša institūcija, kuras mērķis ir veicināt sabiedrības līdzdalību būvniecības politikas izstrādē un īstenošanā. Padome atbilstoši sabiedrības interesēm sniedz Ekonomikas ministrijai un citām ministrijām priekšlikumus ar būvniecības nozari saistīto normatīvo aktu, politikas plānošanas dokumentu, kā arī Eiropas Savienības starptautisko tiesību aktu projektiem.

Pārstāv: Ervīns Timofejevs.

Latvijas Nacionālā arhitektūras padome (NAP)

NAP atrodas Kultūras ministrijas pārraudzībā un ir koleģiāla konsultatīva institūcija, kuras mērķis ir koordinēt un sekmēt valsts institūciju un nozares profesionāļu sadarbību jautājumos, kas saistīti ar arhitektūras nozares attīstību un kvalitatīvas dzīves telpas veidošanu.

Pārstāv: Juris Poga, Gatis Didrihsons, Gunta Grikmane, Brigita Bula.

Latvijas Pilsoniskā alianse (LPA)

2024. gada maijā biedrība LAS tika uzņemta Latvijas Pilsoniskajā alianšē. LPA ir lielākā jumta organizācija nevalstiskā sektora interešu aizstāvībā, kuras mērķis ir stiprināt pilsonisko sabiedrību Latvijā, atbalstīt NVO kopējās intereses un veidot labvēlīgu vidi to darbībai.

LAS galvenie mērķi, darbojoties alianšē, ir veicināt arhitektu un sabiedrības sadarbību arhitektūras jaunradē un kultūrvēsturiskās vides saglabāšanā, celt arhitekta profesijas prestižu, radīt iekļaujošu un atbalstošu vidi arhitektiem, lokāli un starptautiski sadarboties arhitektūras izglītības, prakses, zinātnes, tiesību aizsardzības un būvpolitikas jautājumos, kā arī sniegt atbalstu un aizstāvēt Latvijas Arhitektu savienības biedru intereses.

Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome (RVC SAP)

RVC SAP kompetencē ir veicināt un sniegt atzinumus par Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojumu, izvērtēt ieceres par jaunu objektu būvniecību, ēku un būvju rekonstrukciju vai nojaukšanu, kā arī pieminekļu uzstādīšanu un atjaunošanu Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā. Tā sniedz atzinumus Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei un par kultūras pieminekļu aizsardzību atbildīgajai Rīgas domes institūcijai par dažādu pārveidojumu ietekmi uz kultūrvēsturisko vidi. Tāpat tās kompetencē ir arī citas funkcijas saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumā noteikto. Pārstāv: Artūrs Lapiņš.

Pieminekļu, piemiņas zīmju un piemiņas vietu izveides konsultatīvā padome

Padome ir sabiedriska konsultatīva institūcija, kuras mērķis ir veicināt institūciju sadarbību lēmumu pieņemšanā jautājumos, kas saistīti ar pieminekļu, piemiņas zīmju uzstādīšanu un piemiņas vietu izveidošanu. Tāpat tā skata jautājumus, kas saistīti ar izskaidrojošu informatīvo plākšņu izvietošanu pie objektiem, kuri neatbilst valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu statusam, bet kuri sabiedriski nozīmīgās vietās ir izvietoti kā pieminekļi vai piemiņas vietas. Pārstāv: Vilnis Šlars.

LAS – VALSTS INSTITŪCIJU KOMPETENCES PARTNERIS

2024. gadā LAS valdes un padomes pārstāvji regulāri dalījušies zināšanās darba grupās, taču **mērķis ir nostiprināt organizācijas ietekmi un būt par kompetences partneri likumdošanā, pieņemot lēmumus par telpiskās vides veidošanu.**

LAS īpaši aktuāli turpina būt jautājumi par būvniecības likumdošanas sakārtošanu, Eiropas Savienības fondu finansējuma konkursu sagatavošanu un realizāciju, kur tas skar telpisko vidi ilgtspējas un vides aizsardzības regulējumā, samērīguma principa ievērošanā, pieejamu mājokļu plānošanā.

Kopš 2024. gada LAS uz līguma pamata **nodrošina ekspertus Centrālā finanšu un līgumu aģentūras programmās Jaunā Eiropas Bauhaus kritēriju vērtēšanā**, augstu vērtējot veiksmīgo sadarbību.

LAS darbs pie valstiskās normatīvās bāzes izstrādes prasa ne vien zināšanas arhitektūrā, bet arī juridisku kompetenci. LAS šajos jautājumos ir deleģējusi pārstāvjus, kuri, aktīvi komunicējot ar Ekonomikas ministriju, Saeimas Tautsaimniecības komisiju un citām iesaistītajām valsts un sabiedriskajām organizācijām, līdzdarbojas būvniecības (t.sk. arhitektūras) nozari regulējošo normatīvo aktu izstrādē. Lai uzlabotu sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām, LAS atsevišķos gadījumos piesaista likumdošanas speciālistus (lobijus, juristus), kuru kompetence palīdzētu radīt kvalitatīvāku normatīvo bāzi arhitektūras un visas būvniecības nozares regulējumam, kā arī ciešāk sadarboties ar citām būvniecības sfēras nevalstiskajām organizācijām.

LAS savas kompetences un resursu ietvaros regulāri piedalās ievērojamu un sabiedrībai nozīmīgu būvniecības ieceru apspriešanā. Iniciatīvas avoti ir dažādi – informācija publiskajā telpā, organizācijai reaģējot uz savlaicīgi neizziņotām, ar sabiedrību neapsprietām iecerēm, ierosinājumi no LAS padomes locekļiem, biedriem. Apspriešana notiek daudzveidīgos formātos – no e-pastu un citām digitālajām sarakstēm profesionāļu lokā līdz LAS padomes sēdēm ar uzaicinātiem speciālistiem, atklātām un publiski izziņotām sapulcēm, procesiem darba grupās. Rezultātā LAS sagatavo ziņojumus, vēstules, rekomendācijas.

Nozīmīgākās apspriedes pēdējā gada laikā bijušas par Rail Baltica trasi cauri Rīgai (ar Āgenskalna apkaimes biedrību, sadarbojoties ar Latvijas Dzelzceļnieku biedrību), par Lucavsālas apbūvi, atkrastes vēja parku ieceri Kurzemē (ar Pāvilostas iedzīvotāju kopienu), Saeimas pārbūves metu konkursu.

Apspriežu process un rezultāts, kā arī iespējas iesaistīties, tiek publiskotas LAS komunikācijas kanālos. Ziņu piemēri mājaslapā:

<https://www.latarh.lv/las-un-ldzb-priekslikums-latvijas-dzelzcela-tikla-attistibai>,

<https://www.latarh.lv/projektam-rail-baltica-veltita-diskusija-arhitektu-nama-17-julija>.

Lielākajā daļā gadījumu izdodas sniegt pozitīvu pienesumu vai novērst kaitējumu sabiedrības interesēm.

LAS regulāri saņem (LAS biedru, sertificēto arhitektu, arhitektu, tiesu u.c.) iesniegumus ar lūgumu izskatīt un dot atzinumu par dažādām projektēšanas un būvniecības procesa konfliktsituācijām, kā arī juridiskām problēmām. Par savu profesionālo pienākumu LAS uzskata uz šiem iesniegumiem atbildēt un savas kompetences robežās iesaistās slēdzienu un atzinumu sagatavošanā. Bieži šādu atzinumu radīšanā ir nepieciešama juridiska konsultācija. No 2024. gada ir izveidota ievērojami ciešāka saikne ar LAS Sertificēšanas centru (SC) profesionālo un juridisko jautājumu risināšanā. SC pārstāvji regulāri un aktīvi piedalās LAS Padomes sēdēs.

ARHITEKTŪRAS NOZARES NORMATĪVĀ BĀZE

Darbs pie Arhitektūras likuma, viena no LAS stratēģiskajām prioritātēm, aktīvi turpinājies 2024. gadā. Noritējis apjomīgs darbs ar precizējumiem, ko iesniegušas atbildīgās ministrijas. Darba grupu vada Gunta Grikmane, apspriedēs piedalās Gatis Didrihsons, Anda Kursiša, Elīna Rožulapa, Ilma Valdmane. No Kultūras ministrijas (KM) puses darbu koordinē Dzintra Purviņa.

- Arhitektūras likuma mērķis ir radīt nosacījumus augstas kvalitātes arhitektoniskas vides un ainavas veidošanai un pārvaldībai, lai nodrošinātu ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, kam raksturīga kultūras, sociālā, ekonomiskā un dabas ilgtspēja.
- Likums nosaka kvalitatīvas arhitektūras principus un par to īstenošanu atbildīgās personas, definē arhitekta un ainavu arhitekta profesijas un to pašpārvaldes kārtību.
- Arhitektūras likums rada labvēlīgus nosacījumus kvalitatīvas arhitektūras pieejamībai visām sabiedrības grupām. Līdz šim arhitektūra un arhitektūras kvalitātes nozīme sabiedrībā nav bijusi aprakstīta likumdošanā, nereti arhitektūra tikusi vienādota ar būvdarbu veikšanu vai vienkāršiem vides uzlabošanas darbiem.
- Ar arhitektūras principu ievērošanu un arhitektu pašpārvaldes izveidošanu tiks nodrošināta tāda arhitektu profesionālā darbība, kas ļaus sasniegt vislabākos arhitektūras risinājumus katrā vides un apbūves situācijā.

ARHITEKTŪRAS PROFESIONĀLO PAMATNOSTĀDŅU UZTURĒŠANA

2024. gads nāca ar jūtamu apdraudējumu arhitekta profesijai un ar investoru organizāciju, kā arī atsevišķu publisko iepircēju vēlmi ierobežot arhitekta lomu līdz projekta parakstīšanai un saskaņošanai. Tas ļautu projektus realizēt degradētā un lētā veidā bez tādiem ierobežojumiem, ko uzliek arhitekta uzraudzība.

Visa 2024. gada garumā notika darbs pie Ekonomikas ministrijas (EM) rosinātiem grozījumiem “birokrātiskā sloga samazināšanas ietvaros”, vairākkārt atspēkojot un apstādinot izmaiņas, kas skar autortiesības un autoruzraudzību. Notikušas vairāk nekā 10 sapulces ar EM, Nekustamā īpašuma attīstītāju aliansi (NĪAA), KM, būvinženieru asociācijām. Darbs turpināsies 2025. gadā.

Ar pozitīvu rezultātu 2024. gadā noslēdzās LAS uzsāktā rakstiskā kampaņa ar EM un Finanšu ministriju par ātrāku Būvprojekta standarta izstrādi. Iesaistot arī būvinženieru asociācijas, tika nostiprināta LAS koordinējošā loma dokumenta koncepcijas izveidē. Pēc iepirkuma procedūras LAS kā profesionāli atbilstošs pretendents saņēma līguma slēgšanas tiesības. 2024. gada decembrī tika apkopots Būvprojekta standarta saturs. Darbs turpināsies 2025. gadā ar sabiedrisko apspriešanu, rediģēšanu un standarta apstiprināšanu. Standarts būs pieejams publiski un būtiski uzlabos būvprojektu kvalitāti, vienlīdzīgi izpratni par darba saturu.

LAS aizstāv profesionālas arhitektūras klātbūtni un sabiedrības intereses nozīmīgos iepirkumos, piemēram, 2024. gada novembrī ceļot trauksmi par problēmām Altum izsludinātajos iepirkumos par 200 daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku atjaunošanu.

Šī iniciatīva guva plašu rezonansi publiskajā telpā.

Plašāk: <https://nra.lv/politika/477452-silina-aicinas-em-un-fm-izvertet-altum-eku-atjaunosanas-iepirkumus.htm>

LAS turpina darbu pie labas prakses nostādņu definēšanas, paraugnoteikumiem, metodiskajiem norādījumiem u.c., tādējādi radot priekšnoteikumus arhitektu un saistīto speciālistu prakses jautājumu sakārtošanai. Arī 2024. gadā LAS sadarbojās ar valsts un pašvaldību organizācijām Latvijā un ārvalstīs, īstenoja informācijas apmaiņu un pārstāvniecību starptautiskās arhitektu organizācijās, kā arī arhitektūras un plānošanas konsultatīvajās institūcijās un darba grupās, kā arī sniedza atbalstu profesionālajai izglītībai.

Būvkomersantu pārkāpumu novēršana arhitektūras projektēšanā

2024. gadā sadarbībā ar LAS SC turpinās darbs pie būvkomersantu pārkāpumu novēršanas arhitektūras projektēšanas jomā. Lielā un nozīmīgā apjomā pārkāpumi – projektu viltošana un parakstu tirgošana bez arhitekta dalības projektēšanā **tiekl konstatēti publiskā iepirkumā**. Rezultātā īstenotajos projektos ir neatbilstošs publisko līdzekļu izlietojums, ēkas daļēji vai lielā mērā neatbilst plānotajai izmantošanai, netiek veidota arhitektoniski pievilcīga un iekļaujoša vide.

Tikšanās ar Prezidenta kanceleju

27.05.2024.

Vienprātībā par arhitekta lomu estētiskas, ilgtspējīgas un iekļaujošas vides veidošanā tikšanās laikā Prezidenta kancelejā tika pārrunāti tādi jautājumi kā Arhitektūras likums un potenciālais atbalsts tā virzībā uz pieņemšanu Saeimā; Arhitektūras informācijas centrs kā platforma sabiedrībai nozīmīgu plānošanas jautājumu apspriešanā, iespējamā patronāža Latvijas Arhitektūras gada balvai, Rīgas Filharmonijai. Īpaša uzmanība tika pievērsta Jaunajam Eiropas Bauhaus kā Eiropas zaļā kursa iniciatīvai, kopienu stiprināšanai ar iekļaujošu būvēto vidi un infrastruktūru. Tāpat tika pārrunāta ārlietu sadaļa, dalība starptautiskās organizācijās, kā arī jaunās paaudzes izaugsmes veicināšana un sadarbība ar augstskolām.

Vispārīgo būvnoteikumu komentāri

LAS kopā ar KM iesniedza komentārus Vispārīgo būvnoteikumu grozījumiem. LAS atbalsta būvprojektu stadiju izstrādi, atgriežoties regulējumā pie koncepcijas, Skiču, Tehniskā, Darba projekta stadijām. LAS absolūti iebilst pret obligātās autoruzraudzības atcelšanu tiem objektiem, kam tas šobrīd noteikts: valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem, otrās un trešās

Latvijas Arhitektūras stratēģija 2022-2027

grupas ēkām, un ēkām pilsētībūvniecības pieminekļa teritorijā un tā aizsardzības zonā.

NAP sadarbībā ar LAS un arhitektūras nozares ekspertiem ir izstrādājuši Latvijas Arhitektūras stratēģiju 2022.-2027.gadam.

Arhitektūras stratēģija 2022.–2027. gadam ir vidēja termiņa plānošanas un sabiedrības informēšanas dokuments, kas ietver jaunus mērķus valsts politikai arhitektūras un dzīves vides veidošanas jomā, kā arī iezīmē rīcības plānu šīs politikas īstenošanai. Stratēģija uzsver arhitektūras lomu valsts identitātes, kultūras un labklājības veidošanā, tās ietekmi uz ekonomiku, vidi, klimatu un sabiedrības dažādo kopienu dzīves apstākļiem.

Stratēģijas mērķis ir radīt nosacījumus un iespējas īstenot augstas kvalitātes būv kultūru, kas veido dzīves vidi, rada ekonomisko vērtību un ir līdzsvarā ar vidi un klimatu, stiprina sociālo saliedētību un nacionālo drošību, labklājību un vairo dzīvesprieku, sekmē plaukstošu un daudzveidīgu apkaimju veidošanos.

2024. gadā turpinās darbs pie Kolēģijas strukturshēmas un nolikuma projektu izveides, un notiek šo dokumentu apspriešana LAS darba grupās un ar Ainavu arhitektu asociāciju.

Lai veicinātu arhitektu un arhitektu biroju pašpārvaldi un pārstāvniecību, 2024. gada martā tika nodibināta juridisko personu biedrība, kas sniegs organizatorisku un finansiālu atbalstu Arhitektu likumā definētās Kolēģijas un Arhitektu biroju saraksta izveidei un uzturēšanai. Uz 31.12.2024. Biedrībā iestājušies 25 arhitektu biroji – juridiskās personas. Valdes locekļi Anda Kursiša, Oskars Vāvere, Uldis Zanders. Lai piesaistītu pēc iespējas plašāku resursu, aktīvi tiek uzrunāti visi Arhitektūras likuma adresāti.

Arhitektu Kolēģija

Latvijas Arhitektu biroju asociācija

Pēcdiploma izglītība

Pēcdiploma izglītība kā neatņemama profesionālā pilnveide pastāvīgi notiek LAS Valdes pārraudzībā. Daļa no lekcijām jau daudzu gadu garumā tiek sekmīgi realizēta KM finansējuma programmā, piemēram, lekcijas par industriālo mantojumu. Lielu atsaucību gūst arhitektu meistarklases, ekskursijas uz objektiem Latvijā, un Baltijas valstīs. 2024. gadā turpinās

sadarbība ar RTU (2024. noslēgts sadarbības līgums),
un RISEBA.

SABIEDRĪBAS INTEREŠU PĀRSTĀVĪBA ARHITEKTŪRAS UN VIDES VEIDOŠANAS PUBLISKAJOS IEPIRKUMOS

No 2024. gada janvāra līdz oktobrim tika realizēts Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) NVO fonda atbalstīts projekts “Sabiedrības interešu pārstāvība arhitektūras un vides veidošanas publiskajos iepirkumos”.

Projekta mērķis: būtiski uzlabot sabiedrības interešu pārstāvību arhitektūras un vides veidošanas publiskajos iepirkumos, jo pašlaik sabiedrības intereses tiek aizskartas, gan ignorējot iekļaujošas sabiedrības veidošanas principus, gan neatbilstošā veidā izlietojot publisko finansējumu, kas nesasniedz definētos mērķus, vai sasniedz tos nepilnā apjomā. Publiskā iepirkuma rezultātā tiek iepirkti zemas kvalitātes arhitektūras darbi, kas neatbilst Latvijas stratēģiskajos dokumentos noteiktajiem vides kvalitātes, ilgtspējas un sociālajiem mērķiem.

Projekts tika realizēts atbilstoši iesniegumam, novembrī tika iesniegta un apstiprināta gala atskaite.

Projektā tika realizētas šādas aktivitātes:

- iepirkumu dokumentācijas analīze;
- ekspertu apmācība;
- ārvalstu pieredzes pārnese;
- konsultē vispirms – publisko iepircēju informēšana;
- dalība darba grupā pārkāpumu novēršanai;
- rezultātu monitorings un turpmākas rīcības plāns.

Projekta rezultātā ievērojami stiprināta LAS kapacitāte arhitektūras iepirkumu konsultāciju jomā, panākta atpazīstamība publisko iepircēju un sadarbībspējīgo valsts un pašvaldības institūciju vidū. Paveikto darbu var raksturot kā pierādījumu, ka labās prakses vadlīnijas tiešām ir realizējamas saprātīgi un bez pārmērīga resursa ieguldīšanas.

Nozīmīgākie pieturpunkti

- 2024. gada maijā LAS programmas ietvaros apmācīja arhitektus būt par ekspertiem, iepirkumu konsultantiem (plānoto 3-5 ekspertu vietā apmācīti 30), ekspertu apmācībā pieaicināta NVO “Apeironi”, “Providus”, iesaistīti LAS biedri un citi interesenti, veicinot arī LAS atpazīstamību
- Kopš maija visos semināros tiek popularizētas LAS sniegtās atbalsta iespējas – SIF NVO fonda finansētās konsultācijas, tiek saņemti zvani un konsultāciju pieprasījumi. Konsultācijas tiek veiktas, veidojot pozitīvu un rezultatīvu pieredzi (bija plānots konsultēt 50 iepirkumos, šis rezultāts pārsniegts ar uzviju).

- Izveidots īpašs apkārtraksts elektroniskai izsūtīšanai iepirkumu speciālistiem; tiek regulāri papildināta adresātu datu bāze (2024. gada nogalē –137 speciālisti).
- Analizēti Valsts kontroles ziņojumā minētie objekti un definēti ceļoņi vājiem rezultātiem vides pieejamībā.
- Izmēģināti vairāki veidi sabiedrības iesaistei iepirkumu uzlabošanā, konstatējot, ka jākombinē visas iespējas, un nav tipveida risinājuma un atbildes, taču visefektīvāk strādā finansējuma avota “burkāna un pātagas” noteikumi (pieredze LAS sadarbībai ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru).
- Darba grupas aktivitātes iepirkumu pārkāpumu novēršanā pārformulētas uz preventīvu konsultāciju darbu, rēķinoties ar reāli sasniedzamu rezultātu.
- LAS aktivitātes gūst pozitīvu atgriezenisko saiti un atbalstu no citām NVO – “Providus”, Latvijas Dizaina centra, 5 profesionālām projektēšanas nozares asociācijām, Latvijas Būvnieku asociācijas.

Darba rezultāti un rīcības plāns ir apkopoti un kalpos par pamatu turpmākā darba plānošanai. 2024. gada decembrī apstiprināts NVO fonda finansējums 2025.-2026. gadam šādām aktivitātēm:

1. Sabiedrības interešu pārstāvība lielo būvniecības ieceru un metu konkursu sabiedriskajā apspriešanā;
2. Publiskā iepirkuma labā prakse;
3. Vides pieejamības un universālā dizaina labā prakse;
4. LAS kapacitātes stiprināšana.

PĒTĪJUMI

LAS, sadarbojoties ar radniecīgām nevalstiskajām organizācijām, izglītības iestādēm un valsts institūcijām, piedalās likumu, pētniecības un citu arhitektūras nozarei būtisku projektu izstrādē un realizēšanā.

Pētījums – datu bāze: Arhitekti Latvijā 1848 – 2023

Pētījumā apkopotas vairākas datu bāzes, lai gūtu priekšstatu par absolvējušajiem un sertificētajiem arhitektiem Latvijā. Pētījums prezentēts 2024. gada martā organizētajā sarunā “Izglītība. Arhitektūra. Prakse”. Pētījuma autori: Gints Klāsons, Anda Kursiša, Linda Leitāne. Publicitāte latarh.lv u.c. LAS komunikācijas kanālos.

Arhitektu prakse Latvijā, 2023. gada pārskats

Biedrība Latvijas Arhitektu savienība (LAS), gatavojoties Arhitektūras likuma ieviešanai, Kultūras ministrijas (KM) deleģējuma ietvaros ir apkopojusi aktuālos datus par arhitektiem un arhitektu birojiem, kam arhitektūras prakse ir noteicošais darbības veids.

Plānotais rezultāts 2025. gada janvārī tiks prezentēts ar secinājumiem un ieteikumiem.

ACE prakses pētījums/ ACE Sector Study

LAS plaši piedalījās ACE Eiropas līmeņa aptaujā par arhitektu praksi, gan individuālā, gan uzņēmumu līmenī. Aptauja notiek reizi 2 gados. 2024. gadā ar LAS resursiem pirmo reizi aptauja pilnībā tika iztulkota latviešu valodā, un sasniedza respondentu rekordu, vairāk kā 150 atbildes, apmēram 20% no sertificēto arhitektu kopskaita. Latvija sniedza būtisku ieguldījumu aptaujā, tā būs publicēta februārī ACE mājas lapā.

ARHITEKTŪRAS KONKURSI

Dace Kalvāne – LAS valdē atbildīgā par konkursiem

Ikgadējais pārskats žurnālā “Latvijas Arhitektūra”

9 konkursi

Konkursu prakses sakārtošana ir viena no LAS prioritātēm. LAS saņem iesniegumus no nekustamo īpašumu attīstītājiem Rīgā, kā arī citviet Latvijā, kuri vēlas rīkot arhitektūras konkursus saviem iecerētajiem objektiem. Lai arhitektūras konkursa nolikums un tā izstrādes gaita atbilstu augstu standartu prasībām, konkursu dokumentācijas izstrādes un vērtēšanas kvalitātes uzlabošanai ir nozīmēts projektu vadītājs – LAS valdes locekle Dace Kalvāne. Atalgojums par šo darbu tiek saņemts no VKKF atbalsta (LAS darbības nodrošinājums).

Gada nogalē tika **izveidots pārskats par LAS atbalstītajiem un organizētajiem konkursiem**, kas notikuši 2024. gadā. Pārskats tiks publicēts žurnālā “Latvijas Arhitektūra” 2025. gada pirmajā numurā februārī un tiks izsūtīts ieinteresētajām institūcijām un attīstītājiem.

Arī 2024. gadā ir konsultētas pašvaldības un privātie attīstītāji par konkursu rīkošanu atbilstoši konkursu labās prakses vadlīnijām, izskatīta iesniegto konkursu dokumentācija, LAS mājaslapā

(<https://www.latarh.lv/konkursi/latvijas/>) un sociālajos tīklos publicējot informāciju tikai par tiem konkursiem, kuri atbilst konkursu labās prakses vadlīnijām.

Vairāku konkursu gadījumā ziņas publicētas nozares medijos, tādējādi nodrošinot plašāku informāciju un pārskatu par konkursu prasībām, dalībniekiem, žūriju, sniegtajiem vērtējumiem, kā arī iespēju iepazīties ar konkursa rezultātiem – uzvarējušo autoru darbiem.

Aktualizēts arhitektu saraksts, kuri izteikuši gatavību darboties konkursu žūrijās un uzsāka jaunu arhitektu iesaiste (izglītošana) konkursu organizācijas jomā.

Pārskata periodā – 2024. gadā ir vērojama pozitīva tendence konkursu jomā, **pieaudzis sadarbības līgumu skaits** ar LAS par konkursu organizāciju vai sadarbību konkursa piedāvājumu vērtēšanā vai konsultatīvā jomā.

LAS ORGANIZĒTIE UN ATBALSTĪTIE KONKURSI 2024

Rīgas 2. slimnīca

05.10.2014.-01.03.2024.

Rīgas domes Īpašuma departamenta izsludinātais arhitektūras metu konkurss par SIA "Rīgas 2. slimnīca" jauno piebūvi un esošās ēkas pārbūvi.

1. Vieta - SIA "Ozola & Bula, arhitektu birojs";
2. Vieta – "Dr Arhitekti un Palast Architects"

Veicināšanas godalagas:

SIA "Lauder Architects";

SIA "Dual Arhitekti";

SIA "AB3D"

<https://www.latarh.lv/konkursi/izsludinats-metu-konkurss-rigas-2-slimnica>

Gājēju un velosipēdistu tilts pāri Zundam

01.12.2023.-21.02.2024.

Lai iegūtu pārdomātus, ainaviski, pilsētībūvnieciski, mākslinieciski augstvērtīgus un vienlaikus ekonomiski pamatotus metus gājēju un velosipēdistu tilta izbūvei pāri Zundam un tā integrāciju pilsētvidē.

1. vieta – ABI DIVI. Autori: SIA „MARK ARHITEKTI” un SIA „Inženieru birojs „Kurbada tilti”.
2. vieta – ZZUUNNDDSS. Autori: SIA „MADE arhitekti” sadarbībā ar SIA „PROJEKTS 3” un Evu Abduļinu.
3. vieta – ZUT 001. Autori: „Levins Arhitekti”.

Veicināšanas balva – PROTOTILTS. Autori: "Alsins Architecture Latvija", Sergejs un Andrejs Kopili

<https://www.latarh.lv/konkursi/izsludinats-konkurss-gajeju-un-velosipedistu-tilts-pari-zundam>

Rīga Ropax Terminal

18.12.2023. -25.03.2024.

Konkursa mērķis ir iegūt pilsētbūvnieciski, arhitektoniski pārdomātu ilgtspējīga Konkursa objekta Metu — labāko Rīgas RoPax termināļa teritorijas un telpiskās attīstības vīzijas ieceres piedāvājumu. Konkursā iesniegti 10 darbi.

1. vieta — BLT000. Autori: "Zaha Hadid Architects" (Lielbritānija). 463 punkti, godalga 18 000 eiro.
2. vieta — AIA297. Autori: "R-Konsult" (Igaunija). Uzaicinātais dalībnieks. 384 punkti, godalga 10 000 eiro.
3. vieta — PAX305. Autori: "Berenblum Busch Architects" (ASV). Uzaicinātais dalībnieks. 356 punkti, godalga 7000 eiro.

<https://www.latarh.lv/konkursi/izsludinats-konkurss-rigas-ropax-terminala-iecere>

Lielie kapi

20.12.2023.-07.05.2024.

Rīgas valstspilsētas pašvaldību aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” metu konkurss “Memoriāla “Lielie kapi” vērtību saglabāšana un vietas attīstība”, ID. NR. PA RPA 2023/16. Konkursa mērķis: iegūt radošas idejas un piedāvājumus, kā cieņpilni saglabāt Lielo kapu apbedījumus, kultūrvēsturiskās un dabas vērtības nākamajām paaudzēm, kā īstenot teritorijas ilgtspējīgu attīstību un kā izmantot esošās zaļās infrastruktūras potenciālu kā bioloģiski daudzveidīgu un Eiropas mērogā unikālu ainavu, lai uzlabotu pilsētvides kvalitāti un Lielo kapu pieejamību Rīgas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem.

Žūrijas komisija atzina, ka konkursa uzdevums bija ļoti sarežģīts un katrā piedāvājumā ir kāds labs risinājums, bet tomēr neviens no iesniegtajiem konkursa darbiem nedod kompleksu redzējumu visu nepieciešamo pasākumu kopumam "Memoriāla “Lielie kapi” vērtību saglabāšanai un vietas attīstībai", tāpēc pirmo vietu nepiešķir.

2. vieta — LOCI2211. Autori: "Nemoralis Landscape Architecture", "Outofbox Architecture", "Purs Konsultācijas"; godalga 14 000 eiro.
3. vieta — EBLV1205. Autori: "Juul Frost Architects" (Dānija); godalga 7000 eiro.
3. vieta — 27LKMU27. Autori: "Grupa 93"; godalga 7000 eiro.

Veicināšanas balva — L13K4PI2. Autori: personu apvienība "the people" un "Ainavas izpētes un plānošanas institūts"; godalga 2000 eiro.

<https://www.latarh.lv/konkursi/izsludinats-konkurss-lielokapu-memoriala-vertibu-saglabasana>

Jumta terase — Galleria Riga

11.01.2024.-11.04.2024.

Konkursa mērķis ir iegūt pilsētībūvnieciski un arhitektoniski izcilu, augstvērtīgu projekta priekšlikumu t/c "Galleria Riga" jumta terasēm – vissezona paviljoniem, kadastra Nr. 0100 021 0024, risinājumam, atbilstoši prasībām, kas izriet no Objekta novietnes UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma vietas – Rīgas vēsturiskais centrs (aizsardzības Nr. 852), kurā ietilpst valsts nozīmes pilsētībūvnieciskais piemineklis Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs.

1. vieta — EN314. Autori: "Studio SIJA", "8x8", "Alsins Architecture Latvija" (Kristiāna Erta, Artūrs Tols, Ints Menģelis, Harijs Alsiņš, Karola Rubene). 244 punkti, godalga 4500 eiro plus veicināšanas balva 3230 eiro.

Atzinība — MS896. Autori: "Arplan", "Igaune & Jaeger" (Māra Igaune, Benjamin Arvid Jaeger, Rolands Bruzgulis). 171 punkts, veicināšanas balva 2270 eiro.

<https://www.latarh.lv/konkursi/izsludinats-konkurss-jumta-terase-galleria-riga>

Saeimas nama atjaunošana

08.03.2024.-18.06.2024.

VAS "Valsts nekustamie īpašumi" sadarbībā ar LAS un Latvijas Republikas Saeimu izsludina metu konkursu par Saeimas nama atjaunošanu, aicinot nozares profesionāļus izstrādāt arhitektonisko vīziju par nama nākotnes izskatu un funkcionalitāti, lai paplašinātu parlamenta pieejamību sabiedrībai un saglabātu un izceltu vēsturiskās vērtības nākamajām paaudzēm.

1. vieta — DPRA2042. Autori: SIA "Palast Architekts", "DR Arhitekti"; godalga 40 000 eiro.

2. vieta — SANA2030. Autori: SIA "Studio Gertners"; godalga 30 000 eiro.

Veicināšanas balva — 1A1B1C1D. Autori: SIA "LDU" un Rihards Bebris, Agnese Bebre; godalga 10 000 eiro.

Veicināšanas balva — SJKS1124. Autori: SIA "Nams"; godalga 10 000 eiro.

Veicināšanas balva — PZRS3030. Autori: SIA "Citrus Solutions"; godalga 10 000 eiro.

Veicināšanas balva — 18NOVA24. Autori: SIA "Sudraba Arhitektūra"; godalga 10 000 eiro.

<https://www.latarh.lv/konkursi/saeimas-nama-atjaunosana>

Liepājas teātra ēkas pārbūve un teātra mazās zāles piebūve 25.06.2024.-26.08.2024.

Pasūtītājs: Liepājas valstspilsētas pašvaldība.

Meta piedāvājumā jāparedz risinājumus, kas atbilst mūsdienu darba vides prasībām, atrisina papildu spēles laukumu mazās formas iestudējumiem un papildu mēģinājumu zāles nepieciešamību, uzlabo kultūras pakalpojumu kvalitāti un pieejamību, uzlabo esošās ēkas energoefektivitāti, vienlaikus saglabājot vēsturiskās teātra ēkas kultūrvēsturisko vērtību. Arhitektoniskajam risinājumam ir jābūt veiksmīgam gan no pilsētībūvnieciskā, gan arhitektoniskā un funkcionālā viedokļa, tam jāpiedāvā ilgtspējīgus būvniecības, publiskās ārtelpas izveides un vides pieejamības risinājumus. Konkursā iesniegti 13 darbi.

1. vieta — TEA42. Autori: arhitektu birojs "NRJA"; godalga 8000 eiro.

2. vieta — BBX17. Autori: "Sarma & Norde Arhitekti"; godalga 4000 eiro.

3. vieta — LVT27. Autori: "ARHIS Arhitekti" sadarbībā ar "Ainavu Studija"; godalga 2000 eiro.

Veicināšanas prēmija — HJP23. Autori: "Michael Wallraff ZT GmbH"; prēmija 500 eiro.

Veicināšanas prēmija — LMZ11. Autori: "AB3D"; prēmija 500 eiro.

Teritorijas attīstības koncepcija Šmerlī **19.04.2024.-12.2024.**

Pasūtītājs: SIA "Greengo". Konkursa mērķis: atrast labāko Konkursa objekta pilsētībūvniecisko un arhitektonisko koncepciju, kas būs pamatā nākotnes arhitektūras projektēšanas procesam un tā realizācijai mazākos un detalizētākos konkursos. Konkursa priekšmets: apbūves iecere, kas attēlo Šmerļa ielas 3, 5 un 17 teritorijas attīstības koncepciju un teritorijas dalījumu attīstības kārtās (turpmāk tekstā – Konkursa objekts). Konkursā iegūtais labākais priekšlikums tiks ņemts par pamatu, lai izstrādātu konkursa teritorijas funkcionālo zonējumu un dalījumu kārtās, transporta plūsmu organizāciju un vadlīnijas perspektīvajai apbūvei un publiskās ārtelpas izveidei.

1. vieta – FOREST COURTYARDS. Autori: "IMM arhitektai"; godalga 12 000 eiro.
2. vieta – SMLS1111. Autori: Kristaps Kleinbergs (arhitekts SAFA), piedaloties Gatim Grāveram, Annai Kinturašvili, Tinai Cerpnjak, Helvijam Savickim, Julijai Obleitner; godalga 3000 eiro.
3. vieta – BACK TO THE NATURE. Autori: "Zenico Projekts" (Raivis Jānis Mucenieks, Viktors Valgums, Kaspars Dortāns, Anastasija Buševa); godalga 3000 eiro.

<https://www.latarh.lv/konkursi/starptautisks-arhitekturas-ideju-konkurss-teritorijas-attistibas-koncepcija-smerli>

Pilsētas kvartāla "Tērbatas dārzs" **attīstība** **10.06.2024.-25.11.2024.**

Pasūtītājs: SIA "Tērbatas dārzs". Mērķis: iegūt arhitektoniski augstvērtīgu dzīvojamo ēku un jauktās apbūves fasāžu risinājumu pilsētas kvartālā "Tērbatas dārzs", atbilstošu Rīgas vēsturiskā centra apbūves principiem un tradīcijām, kā arī izvēlēties sadarbības partneri minimālā būvprojekta izstrādei. Kvartāls atrodas Rīgā, starp Tērbatas, Krišjāņa Barona, Lielgabala un Artilērijas ielām.

Konkursa pirmajā kārtā iesniegti 26 pieteikumi, bet konkursa otrajā kārtā tika iesniegti 7 darbi.

Žūrijas komisija pirmo vietu konkursa zonā A piešķir darbam ar devīzi SP2TD, autori SIA „MARK ARHITEKTI”, bet zonā B darbam ar devīzi URBAN OASIS, autori SIA “PBR”.

<https://www.latarh.lv/konkursi/starptautisks-konkurss-pilsetas-kvartala-terbatas-darzs-attistiba>

ARHITEKTŪRAS POPULARIZĒŠANA

Nozīmīgākie arhitektūras popularizēšanas pasākumi:

- Latvijas Arhitektūras gada balvas organizēšana;
- Arhitektūras dienu organizēšana sadarbībā ar Latvijas reģionu pašvaldībām;
- Latvijas pārstāvniecība starptautiskos arhitektūras notikumos;
- Arhitektūras informācijas apkopošana un izplatīšana (LAS komunikācijas kanālos, plašsaziņas medijos, sadarbības partneru vietnēs);
- Arhitektūras tūrisma veicināšana – arhitektūras ekskursiju organizēšanas Rīgā un cituviet Latvijā);
- Atbalsts arhitektūras tematikai veltītu izdevumu izdošanai;
- Profesionālu diskusiju organizēšana;
- Dalība Baltijas valstu Arhitektu savienību asociācijas (BAUA) organizētajās Baltijas valstu studentu diplomdarbu skatēs – izstādēs;
- Dažādi izglītības projekti (t.sk., jau lielu popularitāti Latvijas skolās ieguvušais projekts Skolnieks Pētnieks Pilsētnieks);
- 2023. un 2024. gadā – arhitektūras popularizēšana caur LAS simtgades prizmu.

Informatīvs un cita veida atbalsts sadarbības organizāciju rīkoti arhitektūru popularizējošiem pasākumiem (t.sk., sadarbība ar Rīgas pilsētas arhitekta dienestu, Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un dizaina institūtu, RISEBA, Latvijas Mākslas akadēmijas Laikmetīgās mākslas, dizaina un arhitektūras institūtu, Arhitektūras veicināšanas fondu, dizana, būvniecības nozari pārstāvošām organizācijām, izdevumiem Latvijas Arhitektūra, Latvijas Būvniecība, Deko, FOLD u.c.).

ARHITEKTU SOCIĀLĀS DZĪVES UN ATBALSTA VEICINĀŠANA

Lai veicinātu un atbalstītu dažādu paaudžu arhitektu sociālo dzīvi, LAS Arhitektu namā notiek LAS biedru sarīkojumi, domubiedru grupu tikšanās u.c. norises dažādos formātos. 2024. gada nogalē Ziemassvētku noskaņā Arhitektu namā notika kopīgi pasākumi ar Radošo savienību padomes dalībniekiem un ar Latvijas mākslas zinātnieku un kuratoru biedrību.

Interesu kopa – Latvijas Arhitektu slēpošanas klubs (LASK)

Arhitekti–slēpotāji pārstāv vienu no aktīvākajām Latvijas arhitektu saimes daļām. Regulārās aktivitātes ietver ne tikai slēpošanas braucienus, bet arī kluba sanāksmes un tradicionālās arhitektu–slēpotāju vizuālās mākslas izstādes. Pēdējās tiek eksponētas Latvijas Arhitektu savienībā, bij. Jirgena torņa pagrabā esošajā izstāžu zālē. Aktuālā izstāde tika atklāta 2024. gada aprīlī. Kluba vadītājs – Artūrs Lapiņš.

Arhidomas – arhitektu diskusiju klubs. Jaundibināta Latvijas Arhitektu savienības tradīcija – aicinājums reizi mēnesī brīvā gaisotnē satīties un diskutēt par dažādām ar arhitektūru saistītām tēmām. Diskusijas Artūra Lapiņa vadībā skar aktuālas tēmas – Rail Baltica izvietojumu, arhitektūras izglītību, arhitektūras vietu kultūrā un saskari ar citām mākslas nozarēm.

INFORMATĪVĀS PLATFORMAS

Datu uzkrāšana un analīze

Regulāri tiek apkopoti dati un analizēta informācija par arhitektūras izglītību, arhitektu tālākizglītības iespējām un arhitektu praksi kontekstā ar citu Eiropas Savienības dalībvalstu pieredzi. Arī turpmāk plānotie darbi ietver:

- uzturēt un pilnveidot arhitektu, LAS biedru datu un kontaktu bāzi;
- klasificēt un publicēt informāciju par aktuālajiem arhitektūras konkursiem;
- sagatavot jau izstrādātos nozares pētījumus vai to daļas publicēšanai;
- papildināt jau izstrādāto nozares pētījumu iestrādes atsevišķos virzienos;
- attīstīt jaunu datu ieguves virzienu — operatīvas, nelielas, bet regulāras un aktuālas ekspresaptaujas (izsūtot tās uz arhitektu e-pastiem, tāpat arī izmantojot apkārtrakstu LANA, FB);
- analizēt, interpretēt un publicēt sagatavotos datus starptautiskam salīdzinājumam ziņojumam “The Architectural Profession In Europe – Ace Sector Study” (Arhitekta profesija Eiropā – Eiropas Arhitektūras padomes reģionu pētījumi). Pētījumā apkopoti dati no Centrālās statistikas pārvaldes, kas raksturo arhitektūras nozares uzņēmējdarbību un nodarbinātību; iegūti dati no Valsts ieņēmumu dienesta, kas raksturo arhitektūras nozares darba tirgu un atalgojumu; iegūti dati no Iepirkumu uzraudzības biroja, kas raksturo arhitektūras nozares publiskos iepirkumus un īstenota sertificēto un arhitektu prakses/uzņēmumu vadītāju kvantitatīva aptauja. Pētījuma gaitā izveidota datu matrica regulārai datu ievākšanai un apstrādei. Saskaņā ar iegūto datu analīzes rezultātiem plānots izvirzīt nākotnes vīziju, kura iezīmētu iespējamo arhitektūras profesijas attīstību, izglītības ievirzi un specializāciju, kā arī arhitektūras politikas mērķus un uzdevumus.

Kā nozīmīgākais informācijas avots par LAS, kā arī aktuālajiem notikumiem, konkursiem un pasākumiem arhitektūras nozarē kopumā tiek uzturēta oficiālā mājaslapa <https://www.latarh.lv>. Informācija par notikumiem regulāri tiek atjaunota un papildināta. Pastāvīgi turpinās darbs pie LAS mājas lapas funkcionalitātes uzlabošanas. LAS mājas lapas mērķi ir: 1) tai jābūt profesionāli noderīgam darbarīkam arhitektūras profesionāļiem (arhitektiem un studentiem); 2) tai jābūt visaptverošam informācijas avotam par Latvijas arhitektūrā notiekošo plašākam interesentu lokam. Lapa ir vispilnīgākā informācijas ieguves vietne par arhitektūru arī ārvalstu interesentiem. www.latarh.lv funkcionalitātes uzlabošana 2024. gadā notikusi ar VKKF atbalstu.

Mājaslapas tematiskie šķirķļi ļauj grupēt informāciju pa tēmām:

Notikumi: aktuālā nozares informācija, izmaiņas, kā arī citi nozares notikumi. Publikāciju regularitāte ir saistīta ar nozares jaunumu intensitāti.

Semināri: arhitektu prakses sertifikāta uzturēšanas un tālākapmācības semināri, kā arī informācija par nozarē darbošos uzņēmumu informatīvajiem semināriem. Šī sadaļa nodrošina informāciju par jaunu zināšanu apguves iespējām praktizējošiem arhitektiem, arhitektūras studentiem un citiem interesentiem. Vienlaikus ar informācijas par semināriem ievietošanu LAS mājaslapā un sociālajos medijos (Facebook), paziņojums tiek nosūtīts visai LAS arhitektu kontaktu listei (kopā vairāk ap 1500 adresāti), kas ir plašāka arhitektu kopiena, kas ietver dažādu paaudžu arhitektus, arhitektūras studentus, vietējos arhitektus un ārvalstīs strādājošos/studējošos Latvijas arhitektus, kā arī arhitektu birojus.

Izglītība: LAS mājaslapā var sekot arhitektūras augstskolu aktuālajiem notikumiem — plenēriem, semināriem, konferencēm.

Prakse: šajā sadaļā tiek publicēti jaunumi, kas skar būvniecības regulējuma, likumdošanas jomu, kā arī informācija Latvijas un ārzemju organizāciju rīkotajām

profesionālajām konferencēm, kurās tiek risināti nozarei svarīgi jautājumi.

Konkursi: apkopota informācija par Latvijas un ārvalstu konkursiem, ko Latvijas Arhitektu savienība ir atzinusi par atbilstošiem labai praksei. Šajā sadaļā var sekot arhitektūras konkursiem, to nolikumiem, rezultātiem, žūrijas vērtējumam, iepazīties ar uzvarētāju darbiem, kas ilgtermiņā sekmētu konkursu labās prakses principu ieviešanu un izpratnes par to veicināšanu investoru un attīstītāju vidū. Gadījumos, ja LAS kādu konkursu atzīst par neatbilstošu labai praksei, informācija par šādu konkursu tiek izplatīta arī caur Būvniecības informācijas sistēmu (BIS).

Jaunais Eiropas Bauhaus: šajā sadaļā tiek publicēti jaunumi, kas saistīti ar “Jaunā Eiropas Bauhaus” iniciatīvām – sadarbības, projektu un finansējuma iespējām.

LAGB: jaunumi par Latvijas Arhitektūras gada balvu.

LAS: šajā sadaļā tiek publicēti jaunumi, kas ir saistīti ar Latvijas Arhitektu savienības darbību – notikušajām un plānotajām padomes sēdēm, telpu nomas aktualitātēm, LAS biedru darbību un citiem saistošiem jautājumiem.

Profesionālā informācija, kurā hronoloģiski apkopoti dati:

- LAS Pētījumi un projekti
- Arhitektūras stratēģiskie dokumenti
- Likumi un plānošanas dokumenti
- Profesionālie dokumenti
- Arhitektūra valsts pārvaldē
- Starptautiskie stratēģiskie dokumenti
- Latvijas arhitektūra starptautiski
- Izglītība
- Tālākizglītība
- Arhitektūras sabiedriskās organizācijas
- Arhitektūrai veltīti mediji

Sociālie mediji

Kā ātrākie saziņas un operatīvākie informācijas nodošanas rīki tiek izmantoti LAS konti populārākajos sociālajos tīklos:

Facebook (<https://www.facebook.com/latarh>), kur tiek nodrošināta arī tiešraide LAS rīkotajām publiskajām diskusijām, lekcijām un citiem pasākumiem.
2023. gada decembrī sekotāju skaits 4250
2024. gada decembrī sekotāju skaits 5232 (+982)

Instagram (<http://instagram.com/latarh/>)
2023. gada decembrī sekotāju skaits 1975
2024. gada decembrī sekotāju skaits 2324 (+349)

X (<http://x.com/arhlat>)
2023. gada decembrī sekotāju skaits 165
2024. gada decembrī sekotāju skaits 201 (+36)

YouTube
(<https://www.youtube.com/@latvijasarhitektusavieniba>)
2023. gada decembrī sekotāju skaits 607.
2024. gada decembrī sekotāju skaits 737 (+130)

LANA

Latvijas arhitektūras notikumu apkārtraksts

LANA - Latvijas arhitektūras notikumu apkārtraksts - (<https://www.latarh.lv/apkartraksti/>) ietver informāciju par LAS, tās apakšstruktūru un darba grupu aktuālo informāciju, Latvijas arhitektūrā kopumā svarīgiem notikumiem, piemēram, izstādēm, lekcijām, izsludinātajiem konkursiem. LANA tiek izsūtīta elektroniski reizi mēnesī LAS biedriem un citiem interesentiem. LANA arhīvs pieejams LAS mājaslapā www.latarh.lv, tā nodrošinot notikumu pārskatāmību ilgākā laika posmā.

2024. gadā 12 apkārtraksti nosūtīti 950 adresātiem.

LEKCIJAS, SEMINĀRI, PASĀKUMI

48
tālākizglītības
pasākumi

Biedrība Latvijas Arhitektu savienība intensīvu semināru programmu profesionāļiem piedāvā kopš 2015. gada oktobra. Tiek rīkoti tālākizglītības pasākumi – klātienē semināri un diskusijas, izbraukuma semināri ar ekskursijām, mācību kursi, tiešsaistes vebināri un video lekcijas.

6
video lekcijas

Projektu vadītāji iesaistās arhitektu tālākizglītības projektu īstenošanā un video semināru platformas pkpp.lv darbības uzlabošanā un satura papildināšanā. Atalgojums par šo darbu tiek saņemts galvenokārt no VKKF atbalsta (LAS darbības nodrošinājums).

2024. gada laikā arhitektūras nozares profesionāļiem kopumā tika noorganizēti 48 tālākizglītības pasākumi par arhitektu praksi regulējošo normatīvo aktu aktualitātēm un to piemērošanu, ar arhitektu praksi saistītu problēmu analīzi, arhitektūras pakalpojumu ekspertu, autortiesību aizsardzības jautājumiem un citām tēmām. Daļai pasākumu tika nodrošināta iespēja tos skatīt attālināti tiešsaistē.

53
klātienē
pasākumi

LAS uzturētā tālākizglītības vietne “Profesionālās kompetences pilnveidošanas pasākumi” (PKPP), kas pieejama gan arhitektiem, gan citiem interesentiem, tiek regulāri papildināta ar jauniem materiāliem.

Tālākizglītības sistēma līdz ar platformu PKPP ir reģistrēta Eiropas Arhitektu padomes (ACE) Profesionālās tālākizglītības programmas reģistrā.

2294 dalībnieki

Kopumā 2024. gadā LAS organizētos un filmētos seminārus klātienē un attālināti ir apmeklējuši 2294 dalībnieki. Kopumā notika 53 izglītojoši pasākumi klāienē.

<http://pkpp.lv>

Norises datums	Pasākums	Lektors	Plašāka informācija
15.01.2024.	Lekciju cikls "Modernisms Latvijā" OUTOFBOX, VKKF, Dailes teātris Publicēts PKPP	Ieva Zībārte, Marta Kotello, Artis Zvirgzdiņš, Gustavs Grasis, Uldis Lukševics, Pēteris Bajārs, Linda Krūmiņa, Miķelis Putrāms	
22.01.2024.	Būvprojektu saskaņošana Rīgā Sadarbības partneris: RDPAD Publicēts PKPP	Elīna Rožulapa, Katrīna Tretjakova, Viktorija Belerte	
29.01.2024.	Ēku energoefektivitāte un siltināšanas risinājumi Sadarbības partneris: Saint-Gobain Publicēts PKPP	Andris Lujāns, Andris Vulāns, Gints Vēbers, Mihails Froļonoks, Gunārs Freidenfelds, Guntis Gradovskis	
02.02.2024.	Savietotu plakanu koka jumtu konstrukciju projektēšana un izbūve bez augšējās ventilācijas šķirkārtas Sadarbības partneris: SIGA Energoefektivitātes centrs, Jomas iela 4, Jūrmala	Jānis Vanags, Reinis Vigulis, Andrejs Siliņš, Kristaps Draudiņš, Andis Krauklis	
07.02.2024.	BKU toreiz un tagad Sadarbības partneris: Valsts Zemes dienests Tiešsaistē	Vita Narnicka	
09.02.2024.	Jaunais Eiropas Bauhaus: ilgtspējīga transformācija Sadarbības partneris: Daces Melbārdes birojs Valmiera	Gunita Ķiesnere, Marija Katrīna Dambe, Iveta Blūma, Dace Melbārde, Zanda Lapsa, Liene Jakobsone, Ilze Liepiņa, Reinis Liepiņš	
15.02.2024.	Savietotu plakanu koka jumtu konstrukciju projektēšana un izbūve bez augšējās ventilācijas šķirkārtas Sadarbības partneris: SIGA Hotel Wolmar, Tērbatas iela 16A, Valmiera	Jānis Vanags, Reinis Vigulis, Andrejs Siliņš, Kristaps Draudiņš, Andis Krauklis	
15.02.2024.	SARUNA: "Izglītība. Arhitektūra. Prakse" RTU Arhitektūras un dizaina institūts, Arhitektu biroju asociācija, RISEBA Arhitektūras un dizaina fakultāte, LMA Laikmetīgās mākslas, dizaina un arhitektūras institūts, Kultūras ministrija, Izglītības ministrija		

	KM, Tiešsaistē	
20.02.2024.	MEISTARKLASE: Harijs Alsiņš: Kas ir arhitektūra? RTU Arhitektūras un dizaina institūts	Harijs Alsiņš
23.02.2024.	KONGRESS	Sk. sadaļu LAS 100
28.02.2024.	Vēsturisko māju jumti Rīgas Celtniecības koledža, Gaiziņa iela 3, Rīga	Armands Liede
29.02.2024.	Savietotu plakanu koka jumtu konstrukciju projektēšana un izbūve bez augšējās ventilācijas šķirkārtas Sadarbības partneris: SIGA Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Liepājas studiju un zinātnes centrs, Liedaga iela 3	Jānis Vanags, Reinis Vīgulis, Andrejs Siliņš, Kristaps Draudiņš, Andis Krauklis
06.03.2024.	Rīgas pils kastelas atjaunošanas realizācija 2020. – 2023. Gados, autoruzraudzības darbi un būvprojekta izmaiņas Sadarbības partneris: AIG, MARK Arhitekti Rīgas pils	AIG, MARK Arhitekti
07.03.2024.	Izstāde "Latvijas Arhitektu savienībai – 100. Bibliotēkas stāsts" Sadarbības partneris: Latvijas Nacionālā bibliotēka LNB Retumu pasaule	Mārtiņš Mintauris
12.03.2024.	MEISTARKLASE: ALPS dzīves stāsts RTU Arhitektūras un dizaina institūts	Helēna Gūtmane, Ilze Rukšāne un Mark Geldof
14.03.2024.	Vebinārs "BKU vienkāršotā kārtībā – prasības iesniedzamai vektordatnei" Sadarbības partneris: Valsts Zemes dienests Tiešsaistē	Ieva Balčuna
14.03.2024.	Izstāde "Roma un skolotāja, Astra Zariņa" Nodibinājums ARHITEKSTI / Augstskolas RISEBA Arhitektūras un Dizaina fakultāte (FAD) Latvijas Nacionālā bibliotēka	Marisa Espe, Stīvens Hols
22.03.2024.	Arhitektūras konference: jaundzimušie cirki Eiropā (Architecture conference: New-born circuses) Sadarbības partneris: Rīgas cirks Rīgas cirks, Merķeļa iela 4, Zirgu pasts, Dzirnau iela 46, Rīga	Māra Pāvula, Mārtiņš Ķibers, Uldis Lukševics, Zigmārs Jauja, Kristofs Telmans, Vinsents Ģīns

16.04.2024.	MEISTARKLASE: Ingūna Elere: Vides grafikas dizains. Dizaina loma un atbildība RTU Arhitektūras un dizaina institūts	Ingūna Elere
25.04.2024.	SEMINĀRS: Peldbaseinu projektēšana, izbūve un apkalpošana - pieredze un tehnoloģijas RTU Arhitektūras un dizaina institūts Rīga Islande Hotel, Ķīpsalas iela	Marcus Roettger, Mateusz Szturomski, Didzis Goba, Dāvids Arājs, Jonathan Sollberger, Victor Chaichits, Andrzej Truszczynski, Witold Flak, Ignas Vaičaitis, Francesco Fabbiani, Jānis Ploks, Ģirts Treiguts
09.05.2024.	SARUNA: Arhitektūras izdevēji – darbības stāsti Latvijas Nacionālā bibliotēka	Mārtiņš Mintauris, Jānis Lejnieks, Elīna Libiete, Jānis Taurens
14.05.2024.	MEISTARKLASE: Projekts Rīga 2. Cēliens RTU Arhitektūras un dizaina institūts	ARHITEKSTI - Rudolfs Dainis Šmits, Igors Malovickis un Reinis Saliņš
15.05.2024.	SEMINĀRS: Ilgmūžīgukonstrukciju projektēšana – FIBO bloku ēkā Sadarbības partneris: Saint-Gobain Rīga Islande Hotel, Ķīpsalas iela 2	Normunds Mitko, Marika Kristapsons, Māris Dembovskis, Mihails Froļons, Andris Vulāns
16.05.2024.	NEB EKSPERTU APMĀCĪBAS Sadarbības partneris: Sabiedrības integrācijas fonds, Kultūras ministrija LAS, Torņa iela 11	Anda Kursiņa, Jānis Ķīnasts, Kaspars Vanags
22.05.2024.	SEMINĀRS/EKSKURSIJA: Rīgas Doma baznīcas restaurācija Rīgas Doms, Herdera laukums 6	Ronalds Lūsis
22.05.2024.	Tinas Sābi lekcija "Feeling the City" LAS, Torņa iela 11	Tina Saabi
23.05.2024.	NEB EKSPERTU APMĀCĪBAS Sadarbības partneris: Sabiedrības integrācijas fonds, Kultūras ministrija LAS, Torņa iela 11	Anda Kursiņa, Dace Barkāne, Ilze Blumberga, Agnese Frīdenberga
29.05.2024.	SEMINĀRS: Jumtu drošības aprīkojumu ierīkošana un uzraudzība Sadarbības partneris: Jumtu Ekspertīžu birojs LAS, Torņa iela 11	Armands Liede

30.05.2024.	NEB EKSPERTU APMĀCĪBAS Sadarbības partneris: Sabiedrības integrācijas fonds, Kultūras ministrija LAS, Torņa iela 11	Jurģis Briedis, Anda Kursiša, Arona Tomariņa
12.06.2024.	IMD: Rīgas Filharmonija Sadarbības partneris: Provodņiks, Brūzis Manufaktūra, KM	Austris Mailītis, Jānis Sauka
13.06.2024.	Izbraukuma seminārs CEWOOD rūpnīcā Sadarbības partneris: CEWOOD Jaunlaicene, Alūksnes novads	Māris Šmits
13.06.2024.	NEB KOPIENAS PĒCPUSDIENA Sadarbības partneris: Sabiedrības integrācijas fonds, Kultūras ministrija Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs, Ukrainas neatkarības iela 1, Rīga	Anda Kursiša, Jānis Ķīnasts, Miķelis Putrāms, Kaspars Vanags
19.06.2024.	SEMINĀRS Arhitektūras apgaismojums pilsētvidē Sadarbības partneris: Rock Distribution Forum Cinemas	Leif Orkelbog-Andersen (Dānija); Edijs Rudzis; Jānis Tučs
26.06.2024.	IMD: Industriālā mantojuma apgūšana. Pieredzes stāsts Sadarbības partneris: Provodņiks, Brūzis Manufaktūra, KM	Liene Griezīte-Verpakovska
28.06.2024.	SEMINĀRS: Ventilējamo fasāžu un jumtu risinājumi no WIENERBERGER Sadarbības partneris: Wienerberger Latvija LAS, Torņa iela 11	Mārtiņš Purmalis, Kim Kristensen (Dānija)
10.07.2024.	IMD: Kultūrvietu veidošana. VEF, Totaldobže, Tallinas ielas kvartāls Sadarbības partneris: Provodņiks, Brūzis Manufaktūra, KM	Kaspars Lielgalvis
24.07.2024.	IMD:Mantojuma potenciāla atklāšana caur transformāciju Sadarbības partneris: Provodņiks, Brūzis Manufaktūra, KM	Jānis Aufmanis
07.08.2024.	IMD: Bijušo industriālo teritoriju revitalizācijas iespējas	Daiga Skujāne
28.08.2024.	IMD: Modernisma mantojums laukos — kolhozu arhitektūra un graudu kaltes	Artis Zvirgzdiņš
04.-06.09.2024.	EKSKURSIJA: Rekreācijas arhitektūra Lietuvā Rīga - Šventoji - Palanga – NIDA - Preila, Pervalka, Juodkrantė - KLAIPĒDA - Svencelė - Rīga	Artis Zvirgzdiņš, Algirdas Stripinis, Gustė Kančaitė, Marija Steponavičiūtė, Tomas Grunskis, Edgaras

		Neniškis, Bernardas Kemundris, Algimantas Neniškis, Ramūnas Bartkus, Rolandas Rakevičius.
06.09.2024.	LEKCIJA: Kultūrvēsturisko vietu pieejamība - idejas, prakse, pieredze Sadarbības partneris: Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs Latvijā	Torben Schønherr (Dānija)
18.09.2024.	SEMINĀRS: Ventilējamo fasāžu nozīme energoefektivitātes projektos – risinājumi no James Hardie Sadarbības partneris: Baltimex	Guntis Gradovskis; Sebastian Klug (Vācija), Susanna Agne (Austrija)
19.09.2024.	SEMINĀRS: Māls – keramika – BIB – klimatneitralitāte Sadarbības partneris: LODE	Varis Lagzdiņš, Ingars Strazdiņš, Agnis Mārtiņš Bērziņš, Ēriks Vītols, Eduards Beernaerts, Jānis Gavars, Valts Urbergs
01.10.2024.	SEMINĀRS: PAROC ilgtspējīgi siltumizolācijas risinājumi	Jānis Naglis, Ronalds Liepiņš, Mārtiņš Niedols, Normunds Kalniņš, David Albinsson (Zviedrija)
02.10.2024.	SEMINĀRS: PAROC ilgtspējīgi siltumizolācijas risinājumi	Jānis Naglis, Ronalds Liepiņš, Mārtiņš Niedols, Normunds Kalniņš, David Albinsson (Zviedrija)
10.10.2024.	Izbraukuma seminārs: Ugunsdrošības risinājumi ar sendvičpaneļiem industriālām ēkām un ekskursija TENAX Panel ražotnēs	Ivars Zandersons, Mārtiņš Krasnovs, Uldis Pastars, Vilnis Puļķis
14.10.2024.	Izbraukuma seminārs: Pasaules arhitektūras diena Talsu novadā "Laukumi pilsētās"	Andis Āboliņš, Gvido Princis, Emīls Gulbis, Sandra Treija, Uģis Bratuškins, Indra Ozoliņa
16.10.2024.	SEMINĀRS: Krāsošanas kvalitātes standarts: Valmieras piemērs	Vita Polkovņikova, Arnis Pastars
23.10.2024.	Ekskursija jaunbūvētā koka dienas aprūpes centra kompleksā	Māris Briška, Zane Koroļa
31.10.2024.	IMD:paneldiskusijas "Būvmateriāli = industrija + mantojums	Vents Vīnbergs, Liene Griezīte, Austris Mailītis,

		Jānis Aufmanis, Kaspars Lielgalvis
07.11.2024.	Seminārs–ekskursija uz jaunbūvēto AS "Latvijas Finiera" kokaudzētavu "Zābaki"	Pauls Beķeris, Jānis Sauka, Matīss Mieziņš, Jānis Aļģis
27.11.2024.	SEMINĀRS: RUUKKI jumti un saistītie risinājumi. VELUX risinājumi un rīki arhitektiem	Kirills Aleksejevs, Edgars Berkmanis
28.11.2024.	SEMINĀRS: Rīgas valstspilsētas Pilsētas attīstības departamenta aktualitātes	Elīna Rožulapa, Jānis Bērziņš, Katrīna Tretjakova, Gunta Grūbe
04.12.2024.	SEMINĀRS: Ilgtspējīgu ēku projektēšana un būvniecība	Normunds Mitko, Andris Lujāns, Roberts Bombins, Ansis Klīdzējs, Mare Mitrevica, Maija Dzirkale
11.12.2024.	SEMINĀRS: Ilgtspējība un būvakustika	Juris Poga, Jānis Tālbergs
19.12.2024.	Meistarklase: Palast Architects: PAR un AP	Juris Bērziņš

LEKCIJU CIKLS:

INDUSTRIĀLĀ MANTOJUMA DIENAS

Jau trešo sezonu (kopš 2022. gada) Industriālā mantojuma dienu (IMD) ietvarā 2024. gada vasarā–rudeni interesentiem bija iespēja iesaistīties un būt līdzdalībniekiem diskusijās par industriālo mantojumu un tā nākotnes iespējām.

IMD sezonas garumā bija iespēja dzirdēt arhitektu un citu radošo nozaru profesionāļu lekcijas par agrāko industriālo ēku arhitektūru mūsdienās, transformāciju, teritoriju reģenerāciju un revitalizāciju.

Norises vieta 2024. gadā – Brūzis Manufaktūra (Brīvības gatve 401c, Rīga), kas 2022. gadā ieguva Latvijas Arhitektūras gada balvu (autori: SIA Sampling, Manten Devriendt, Liene Jākobsone).

Brūzis atrodas vēsturiskā ražošanas ēkā, kas pielāgota alus darītavas un bāra vajadzībām. Projekta koncepcijas pamatā ir arhitektu vēlme izcelt šīs necilās ēkas ilgo mūžu un vairākkārt dažādos laika periodos piedzīvoto pārbūvi. Rezultāts estetizē atšķirīgās būvniecības pieejas un paņēmienus, papildinot tos ar jaunu, laikmetīgu uzslāņojumu, kas kārtējo reizi piemēro ēku citai funkcijai. Ēkas vizuālais tēls iecerēts kā ilgtspējas un atkārtotas izmantošanas manifestācija. Arī iekštelpu dizains ietver gan iepriekš lietotas, gan no ēkas teritorijā atrodamiem materiāliem izgatavotas mēbeles.

Pasākuma rīkotāji: Radošais kvartāls “Provodņiks”, Latvijas Arhitektu savienība

Pasākuma atbalstītāji: Nekustamo īpašumu attīstītājs “Realto”, Biedrība “Attīstībai un nākotnei”, Biedrība “Plēšas”

Finansiālie atbalstītāji: Kultūras ministrija

Lekcijas filmētas un plašākai auditorijai būs pieejamas Latvijas Arhitektu savienības tālākizglītības platformā pkkp.lv 2025. gada sākumā.

12. jūnijā – Austrā Mailīša, Jāņa Saukas lekcija par Rīgas Filharmoniju

Kā cienpilni pārveidot esošo arhitektūru, lai reizē radītu jaunas vērtības – dzīvīgu pilsētvidi, izcilu telpu mūzikai, kā arī laikmetīgu un iedvesmojošu tēlu? Starptautiskā metu konkursa uzvarētāji aicināja uz sarunu, lai stāstītu par projektu un diskutētu par izaicinājumiem, radot jauno Rīgas Filharmoniju.

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/industriala-mantojuma-dienas-2024-lekcija-par-rigas-filharmoniju>

26. jūnijā – Lienes Griezītes lekcija par industriālā mantojuma apgūšanu

Lekcijā Liene Griezīte pievērsīsās tiem objektiem, kuros arhitektes darbība bijusi saistīta ar industriālo mantojumu – lielākoties 19. gadsimta beigu un 20. gadsimta sākuma rūpnīcām. Viņa norāda, ka, apgūstot

šādas būves, arhitekti un attīstītāji pārsvarā sastopas ar līdzīgiem jautājumiem — piesārņojumu, siltumizolāciju, konstrukciju noturību. Bet kā būtiski jāuztver arī autentiskuma un pilsētībūvniecības aspekti.

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/industriala-mantojuma-dienas-2024-arhitektes-lienes-griezites-lekcija>

10. jūlijā – Kaspara Lielgalvja lekcija par kultūrvietu veidošanu

Kaspars Lielgalvis runāja par kultūrvietu izveidi Rīgā, Liepājā un Mostē (Igaunijā), darbojoties "Totaldobže" mākslas centrā, kā arī par tukšo ēku pagaidu lietošanas organizācijas "Free Riga" darbību. Lektors īpaši pakavējās pie VEF teritorijas, "Totaldobže" un Tallinas ielas kvartāla piemēriem. 2024. gadā Kaspars Lielgalvis strādāja pie sabiedrības saliedētības pētījuma un vasarā palīdzēja bagātināt kultūrdzīvi Pāvilstā — kultūrvietā "Wonderland".

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/industriala-mantojuma-dienas-2024-makslinieka-kaspara-lielgalvja-lekcija>

24. jūlijā – Jāņa Aufmaņa lekcija “Mantojuma potenciāla atklāšana caur transformāciju”

Starp arhitektūru, mākslu un sabiedrības pārmaiņu dinamiku Jānis Aufmanis atrod savu interesi un tiecas realizēties starpdisciplināros projektos. Pēc 10 gadiem darba Latvijā un Nīderlandē Jānis šī gada jūnijā ieguva maģistra grādu Lēvenes Katoļu universitātes Arhitektūras fakultātē Briselē, strādājot ar vēsturiskā Lēdurgas baznīckroga pārbūvi un izmantojot tiešā tuvumā pieejamos materiālus.

Prezentācijā Jānis dalīsies ar saviem maģistra darba laikā gūtajiem secinājumiem un dilemmām par anti-konservāciju, cieņas izrādīšanu mantojumam caur tā transformāciju un jēgas un nozīmes meklējumiem un to manipulāciju.

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/industriala-mantojuma-dienas-2024-arhitekta-jana-aufmana-lekcija>

7. augustā – ainavu arhitektes dr. arch. Daigas Skujānes lekcija

Dr. arch. Daigas Skujānes lekcijas "Bijušo industriālo teritoriju revitalizācijas iespējas" formāts veidots, balstoties uz piemēriem no Eiropas un Latvijas, kuri skatīti caur teorētisko pamatprincipu prizmu — sākot ar bijušo industriālo teritoriju potenciālās attīstības virziena noteikšanu, sabiedrības uztveres aspektiem, normatīvo aktu un mūsdienu aktuālo stratēģiju kontekstu, turpinot ar šo teritoriju ārtelpas plānošanas principiem — gan teritorijas iekļaušanu kopējā pilsētas telpiskajā struktūrā un apkaimes industriālā zīmola veidošanu, gan pašas teritorijas revitalizācijas iespējas.

Papildu tika skatīta bijušo industriālo teritoriju problemātika, kas saistīta ar šo teritoriju augsnes un ūdens vēsturisko piesārņojumu, ko iespējams mazināt ar fitoremediācijas metodi jeb speciālu augu izmantošanu.

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/industriala-mantojuma-dienas-2024-dr-arch-daigas-skujanes-lekcija>

28. augustā – Arta Zvirgzdiņa lekcija "Modernisma mantojums laukos – kolhozu arhitektūra un graudu kaltes"

Lekcijā Artis Zvirgzdiņš stāstīja par kolhozu arhitektūras mantojumu, vairāk pievēršoties būvēm, kas apvieno kādreizējos kolhozu kantorus un kultūras namus vienā ēkā. Lekcijas otrā daļa veltīta kolhozu industriālajam mantojumam – graudu kaltēm, kas ir arī Zvirgzdiņa gleznu tēma.

“20. gadsimta 70. gadu otrā puse un 80. gadi ir viens no interesantākajiem periodiem Latvijas arhitektūrā. Centieni pārvarēt internacionālā stila radīto vietas identitātes zudumu un bezpersoniskumu, kā arī cīņa ar padomju būvniecības nozares ierobežojumiem, normām un realitātēm dažkārt vainagojās ar interesantiem, savdabīgiem un vērā ņemamiem rezultātiem. Nozīmīga tā laika tēma ir lauku arhitektūra, kas galvenokārt bija saistīta ar būvniecības procesiem kolhozos un sovhozos (padomju saimniecībās). Lai gan atradās perifērijā, nereti šī laika būves demonstrē gan zināmus eksperimentus, gan vērienu,” tā lekcijas autors.

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/industriala-mantojuma-dienas-2024-arta-zvirgzdina-lekcija>

31. oktobrī – paneldiskusija "Būvmateriāli = industrija + mantojums"

Visas vasaras Industriālā mantojuma dienu lekcijas tiešā vai netiešā veidā skāra materialitātes tēmu, reizē ar mantojuma pārinterpretēšanas jautājumu liekot domāt arī par aprites ekonomiku un arhitekta spēju piedalīties materiālu otrreizējās izmantošanas un, tā saucamā, "urban mining" veicināšanā. Cik lielā mērā šīs prakses ir iespējamas un tiek pielietotas renovācijās un jaunbūvēs Latvijā?

Diskusijā piedalījās 2024. vasaras pasākumu lektori:

arhitekti Jānis Sauka ("MARK Arhitekti"),

Austris Mailītis ("Mailītis A.I.I.M."),

Liene Griezīte ("Arhitektes Lienas Griezītes studija"),

arhitekts Jānis Aufmanis,

mākslinieks Kaspars Lielgalvis.

Moderators: Vents Vīnbergs

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/imd-2024-paneldiskusija-buvmateriali-industrija-mantojums>

LEKCIJU CIKLS: MEISTARKLASES

Latvijas Arhitektu savienība sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultāti 2023. gada pavasarī uzsāka lekciju ciklu – Meistarklases, kas veiksmīgi turpinājās 2024. gadā. Meistarklašu mērķis ir arhitektiem, arhitektūras biroju vadītājiem un ar arhitekta profesiju saistītajiem stāstīt par savas prakses uzsākšanu, tā daloties vērtīgā pieredzē ar studentiem un arī jau praktizējošiem arhitektiem.

Lekcijas norisinājās Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultātē, Kīpsalas iela 6, Rīgā.

Lekcijas filmētas un plašākai auditorijai tiek ievietotas Latvijas Arhitektu savienības tālākizglītības platformā pkpp.lv.

20. februāris – “Kas ir arhitektūra?”, Harijs Alsīņš

Meistarklases laikā arhitekts Harijs Alsīņš, arhitekts, Arhitektu biroja “Alsins Architecture” vadītājs dalījās ar savu pieredzi par tēmu "Kas ir arhitektūra?". Pieskaroties dažādām arhitektūras definīcijām, kas vēsturiski radušās atšķirīgos laika posmos, lektors piedāvā savu interpretāciju par to, kas ir vai nav arhitektūra un kā uz to raudzīties.

SATURS: “Alsins Architecture” darba ikdiena; Vai tā ir arhitektūra?; Dažādas arhitektūras definīcijas; Dažādi arhitektūras veidi

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/pieredzes-apmainas-meistarklase-harijs-alsins>
<https://pkpp.lv/course/meistarklase-harijs-alsins-kas-ir-arhitektura/>

12. marts – ALPS dzīves stāsts

Meistarklasi sarunas veidā vadīja “ALPS ainavu darbnīcas” (Atelier Landscaping Public Private Spaces) dibinātāji Helēna Gūtmane, Ilze Rukšāne un Mark Geldof, daloties ar savu profesionālo pieredzi ainavu arhitektūras iekļaušanas nepieciešamību urbānajā vidē un tās ietekmes faktoru uz cilvēku mentālo veselību. Tāpat tiek apskatīta ainavu arhitektu aktivitātes ārpus biroja darba – publikācijas, pasniedzēju darbu, ceļojumu un semināru organizēšana, u.c.

Vairāk informācijas: <https://pkpp.lv/course/meistarklase-alps-dzivesstasti/>

16. aprīlis – Ingūna Elere, H2E

Meistarklasi vadīja Ingūna Elere, apbalvotā dizaina biroja "H2E" līdzdibinātāja un vadošā dizainere, Latvijas Mākslas akadēmijas profesore un dizaina kopienas SEGD Rīgas nodaļas (SEGD Riga Chapter) līdzdibinātāja. Tās fokusā bija vides grafikas dizains un dizainera atbildība.

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/meistarklase-vides-grafikas-dizains-ar-ingunu-elerei>

14. maijs – Rudolfs Dainis Šmits, Igors Malovickis un Reinis Saliņš, Arhiteksti
Pasākuma apmeklētāji guva plašu ieskatu pasaulslavenā amerikāņu arhitekta, teorētiķa un pedagoga Džona Hejduka (John Hejduk, 1929–2000) idejās, arhitektūrā un darbībā pedagoģijā, kā arī iepazinās ar nodibinājuma “Arhiteksti” darbības virzieniem.

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/arhiteksti-meistarklase-projekts-riga-2-celiens>

19. decembris – Juris Bērziņš, Palast Architects

Meistarklasi vadīja arhitekts, projektēšanas biroja "Palast Architects" līdzdibinātājs Juris Bērziņš. "Palast Architects" ir vairāk nekā 20 gadu pieredze nozarē, un tā fokusā lielā mērā ir ēku pārbūvju projekti. Plašāk par pārbūvju "diskrēto šarmu", sadarbošanās nozīmi un citām darbības laikā gūtām atziņām arhitekts runāja meistarklasē.

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/meistarklase-palast-architekts-par-un-ap-ar-juri-berzinu>

SADARBĪBA: LEKCIJAS +

LAS ir sniegusi profesionālas konsultācijas, līdzdarbojusies un informatīvi atbalstījusi sadarbības partnerus, izglītības iestādes, LAS biedru un arhitektūras biroju rīkotos pasākumus un citus ar arhitektūras nozari saistītos notikumus.

Starptautiska "Rīgas cirka" konference par cirka arhitektūru; 22. martā

Rīgas cirks rīkoja arhitektūras konferenci par jaundzimušajām cirka ēkām Eiropā un to nozīmi cirka nozares attīstībā. Šis notikums ir daļa no rekonstruētās Rīgas cirka arēnas lielās atkāšanas programmas.

Kur: Rīgas cirks, Merķeļa iela 4, Rīga un LKA teātra māja "Zirgu pasts", Dzirnavu iela 46, Rīga

KP: Konferences abu daļu apmeklējums sertificētiem arhitektiem dod 2,1 kompetences paaugstināšanas kredītpunktus formālās izvēles pasākumu sadaļā Konferences galvenā tēma ir cirka jaunā arhitektūra kā kultūras demokratizācijas un ilgtspējības piemērs mākslas iestāžu arhitektūrā.

Šajā konferencē iepazīsim inovatīvas pieejas un radošus risinājumus, cirka ēkas projektējot kā platformu kultūras pieejamības un ilgtspējīgas attīstības veicināšanai.

Konferencē piedalīsies arhitektūras un cirka nozares profesionāļi no Latvijas un ārvalstīm, tostarp: NRJA (Uldis Lukševics, Zigmārs Jauja) no Rīgas, arhitekts Kristofs Telmans (Christophe Theilmann) no Francijas un pētnieks Vinsents Ģīns (Vincent Geens) no Beļģijas u.c..

14.00-15.30 Pirmā daļa: Rīgas cirks, Merķeļa iela 4, Rīga

14.00-14.20 Konferences atklāšana. Ievads: Rīgas cirka kā reģiona centra nākotnes attīstība arhitektūras kontekstā.

Cirka skolas un mākslas rezidenču nepieciešamība jomas attīstībai. Runātāji: Māra Pāvula un Mārtiņš Ķibers;

14.20-15.00 Rīgas cirka stāsts. Runātāji: Uldis Lukševics un Zigmārs Jauja (arhitektūras birojs NRJA);

15.00-15.20 Tūre pa Rīgas cirka ēku – Uldis Lukševics un Zigmārs Jauja (arhitektūras birojs NRJA).

16.00-18.00 Otrā daļa: LKA teātra māja "Zirgu pasts", Dzirnavu iela 46, Rīga

Cirka arhitektūra Eiropā: 2022./2023. gads;

Runātāji: Le Plongeoir (Francija), arhitekts Kristofs Telmans (Christophe Theilmann), Latitude 50 (Beļģija), arhitekts Vinsents Ģīns (Vincent Geen);

Noslēgumā kopsavilkums un secinājumi par kultūrbūvju

MadCity Riga 2024

specifiku mūsdienās un iespējamajiem attīstības virzieniem Latvijā un Eiropā, un Rīgas cirka ēkas vīziju. Piedalās konferences runātāji.

<https://www.latarh.lv/starptautiska-rigas-cirka-konference-par-cirka-arhitekturu>

2024. gada 26. septembrī kinoteātra "Forum Cinemas" lielajā zālē jau astoto reizi norisinājās gada vērienīgākais pilsētplānošanas pasākums "MadCity Riga", kas bija veltīts tēmai "Kas notiek ar pilsētas centru?" Programma pievērsīsās tā attīstības tendencēm tagad un nākotnē, iedzīvotāju dzīvesveida pārmaiņām un datu nozīmei šajos procesos. Pasākumā iesaistījās LAS pārstāvji, kā arī tika sniegts informatīvais atbalsts.

<https://www.latarh.lv/pilsetplanosanas-pasakums-madcity-26-septembri>

DISKUSIJAS

Latvijas Arhitektu savienība (LAS) un tās Arhitektu nams 2024. gadā kalpoja kā platforma diskusijām dažādu atzītu ekspertu lokā par sabiedriskajā telpā aktuāliem jautājumiem, kas varētu dot padomu ne vien arhitektiem pašiem, bet arī plašākai publikai. Diskusijas noritējušas gan, lai apspriestu sabiedriski nozīmīgas norises, gan lai šaurākā profesionālā lokā pārspriestu arhitektu kopienai aktuālo.

Arhitektūras kvalitātes izaugsme
publiskajā telpā,
31. janvāris

LAS un Latvijas Lielo pilsētu asociācija (turpmāk LLPA) aicināja pašvaldību politiķus un darbiniekus uz diskusiju "Arhitektūras kvalitātes izaugsme publiskajā telpā", šī gada 31. janvārī plkst. 10.00. Diskusijas jautājumi: Arhitektūras kvalitāte publiskā iepirkumā; Prasības arhitektūras pakalpojumu sniedzējiem; Risku vadība, un būvprojektu kvalitāte; Administratīvā sloga mazināšana publiskā iepirkumā, vadlīnijas, rokasgrāmatas;

26.01. LAS kopā ar ainavu arhitektu un inženieru profesionālajām asociācijām nosūtīja vēstuli:

"2023./2024. gadu mijā vērienīgu skanējumu ieguvusi cīņa ar administratīvo slogu, tai skaitā Valsts Kancelejas organizētajā darba grupā. Tai pat laikā, Finanšu ministrija prezentē tuvāko piecu gadu laikā vērienīgas būvniecības investīcijas publiskajā sektorā, 1,9 mljrd. EUR nākamos 5 gados, un tai skaitā 636 MEUR 2024. gadā. 2024. gadā stāsies spēkā Vispārīgo būvnoteikumu grozījumi, ar kuriem tiek noteiktas par saistošām būvprojekta stadijas saskaņā ar standartu LVS EN 16310:2020. Gan nozare, gan Ekonomikas ministrija ir uzsvērusi, ka nepieciešams izstrādāt Būvprojekta standartu Latvijā, lai saskaņā ar LVS EN 16310:2020 noteiktu Būvprojekta stadiju saturu, un definētu arī Autoruzraudzības ietvaru. Šāds dokuments, kas saprotams un izpildāms visām iesaistītajām pusēm, samazinātu saskaņojamās projekta dokumentācijas apjomu un paātrinātu būvprojektu saskaņošanu, uzlabotu Būvprojektu kopējo kvalitāti un pats būtiskākais - radītu vienādu vai vismaz salīdzināmu izpratni par projekta saturu un apjomu, katrā konkrētajā projekta stadijā, kas ļautu būtiski samazināt nekvalitatīvu projektu radīšanas iespējas. Aicinām paredzēt atbilstošu finansējumu šāda valstiski nozīmīga uzdevuma paveikšanai, kas vienlaicīgi samazinātu administratīvo slogu, un ļautu ātrāk un kvalitatīvāk izlietot plānotās investīcijas tuvākajos 5 gados."

**"Izglītība. Arhitektūra.
Prakse",
15. februāris**

Latvijas Arhitektu savienība aicināja piedalīties sarunā par arhitektūras izglītības faktisko stāvokli, iecerētajām transformācijām, stratēģisko redzējumu tuvākajiem gadiem, kā arī absolventu turpmākajām karjeras iespējām un izaicinājumiem praktiskajā laukā.

Dalībnieki tika aicināti uzstāties ar īsu 5-10 min ziņojumu un sekojošu diskusiju pēc tam.

Kad: 2024. gada 15. februāris, plkst. 16.00-18.00

Kur: Kultūras ministrija

Sarunā piedalījās:

Latvijas Arhitektu savienība, sarunas - Pētījuma - datu bāzes:
Arhitekti Latvijā 1983-2023 prezentācija

- Juris Poga, Latvijas Arhitektu savienības prezidents;
 - Linda Leitāne, LAS valdes priekšsēdētāja;
 - Arona Tomariņa, LAS Sertificēšanas centra vadītāja.
- Arhitektu biroju asociācija
- Anda Kursiša, LAS valdes locekle un Arhitektu biroju asociācijas valdes locekle;

- Arhitektu biroju asociācijas un darba devēju pārstāvis.

Rīgas Tehniskā universitātes Arhitektūras un dizaina institūts, sarunas prezentācija

- Māra Liepa-Zemeša, Rīgas Tehniskā universitātes Arhitektūras un dizaina institūta (RTU ADI) direktore;
- Uģis Bratuškins, RTU ADI programmas direktors un ilggadējs RTU AF vadītājs;
- Elizabete Dreimane, RTU ADI studentu pašpārvaldes pārstāve.

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola RISEBA Arhitektūras un dizaina fakultāte

- Rūdolfs Dainis Šmits, Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas RISEBA Arhitektūras un dizaina fakultātes (RISEBA FAD) dekāns;
- Zane Vēja, RISEBA FAD Arhitektūras programmas direktore;
- RISEBA FAD Studentu pašpārvaldes pārstāvis;
- Anna Saurova, MA programmas studente;
- Gatis Hasners, BA programmas students;
- Renāta Kačerovska, BA programmas studente.

Latvijas Mākslas Akadēmijas Laikmetīgās mākslas, dizaina un arhitektūras institūts, sarunas prezentācija

- Antra Priede, LMA studiju darba prorektore;
- Dina Suhanova, LMA LMDAI pētniece;
- Barbara Ābele, LMA, Dizaina nodaļas profesore.

Ministrijas

- Dzintra Purviņa, Kultūras Ministrijas eksperte un Nacionālās Arhitektūras padomes (NAP) pārstāve;
- Lolita Rūsiņa, KM pārstāve;
- Inese Stūre, NAP locekle un Izglītības Ministrijas pārstāve, sarunas prezentācija.

<https://www.latarh.lv/saruna-izglitiba-arhitektura-prakse>

Futbola stadiona būvniecības vietas izvēle Rīgā

17. aprīlī plkst. 17.00 LAS aicināja piedalīties informatīvā klātienē diskusijā "Futbola stadiona būvniecības vietas izvēle Rīgā", kas notika Arhitektu namā, Torņa ielā 11, Rīgā. Ar

17. aprīlis

ziņojumu uzstājās Neils Balgalis, "Grupa 93", Pēteris Ratas, Rīgas Pilsētas Arhitekta dienests

Tika uzklauti klātesošo jautājumi par vietas izvēles procesu, par futbola stadiona ietekmi uz apkārtni un pilsētas infrastruktūru, projekta tālākās attīstības procesu, kā arī tika pārrunāta ārvalstu pieredze ar līdzīga rakstura objektiem. Diskusijas laikā radušās, zemākminētās atziņas tika apkopotas un tās nolasīja Raimonds Saulītis, Latvijas Arhitektu savienības (LAS) padomes loceklis.

Stadiona vajadzībām Rīgas dome ir piešķirusi zemes gabalu bez apbūves iespējām, lai veiktu tālākas izpētes, kas līdzinās lokālpilna procedūrai. Šis laiks domāts arī konkursa organizēšanai. Process ir tikai sācies un šajā laikā būs sabiedrības iesaiste, LAS iesaistīšana izvērtēšanā, noteikumu un konkursu procesā.

Šāda objekta realizācija varētu prasīt visaptverošu salas attīstības vīzijas izstrādi. Skaidri definēta kopējā nepieciešamā un iespējamā apbūves attīstība, iekļaujot mazdārziņu teritorijas sakārtošanu.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departaments aicina šādos un līdzīgos procesos iesaistīt nozares profesionāļus, paust profesionālu viedokli, diskutēt un vienoties par pilsētas attīstību.

<https://www.latarh.lv/las-viedoklis-par-futbola-stadiona-attistibu-lucavsala-un-diskusija>

ArhiDOMAS — 2024. gadā uzsākts sarunu cikls

25. aprīlis – Džons Raskins un viņa "Septiņiem arhitektūras principi" (runātāji Artūrs Lapiņš, Sergejs Ņikiforovs)

24. maijs – "Arhitektūras fantāzijas" (runātāji Martin Edler von Schiffer, Artūrs Lapiņš)

13. jūnijs – "Apritīgums ainavu arhitektūrā" (Indra Purs, Jānis Lejnieks)

17. jūlijs – "Jūrmala mūsdienās = kūrorts?" (Baiba Vērpe)

14. augusts – "Arhitektūras izglītība" (Māra Liepa-Zemeša, Gundars Vērpe)

18. septembris – "Arhitekta atalgojums: pabalsts, ziedojums, honorārs?" (Viktors Valgums, Andis Sīlis)

13. novembris – Tikšanās ar arhitektūras studentiem

12. decembris – "Arhitektūra un vārds" (Artis Zvirgzdiņš, Artūrs Lapiņš)

EKSKURSIJAS: IZBRAUKUMA SEMINĀRI LIETUVĀ

2024. gada

4.-6. septembris

Latvijas Arhitektu savienība sadarbībā ar arhitektu, arhitektūras kritiķi Arti Zvirgzdiņu 2024. gada vasaras izskaņā aicināja interesentus uz izbraukuma semināru Lietuvā 2024. gada 4.–6. septembrī, kas bija veltīts rekreācijas arhitektūrai.

Maršruts: Rīga — Šventoji — Palanga — NIDA — Preila, Pervalka, Jodkrante — KLAIPĒDA — Svencelē — Rīga.

Baltijas tūres ir nozīmīga un interesanta LAS tālākizglītības programmas sastāvdaļa.

Šoreiz, apmeklējot nozīmīgākos Lietuvas piejūras kūrortus — Palangu, Sventāju un Kuršu kāpas ar Jodkranti, Preilu, Pervalku un, jo īpaši, — Nīdu, brauciena koncepcija ir vērpta ap rekreācijas arhitektūru. Tas nozīmē ne tikai mūsdienu arhitektūru, bet arī modernisma mantojumu, tostarp savulaik ļoti īpašas un izteiksmīgas būves, kas šodien piedzīvo dažādus likteņus, — gan smalkas renovācijas un transformācijas, gan arī pamestību. Arhitektūras ekskursiju nolūks ir iespējami labāk iepazīstināt ar arhitektūru, idejām un risinājumiem, satiekot radītājus — lietuviešu arhitektus.

Vairāk informācijas: <https://www.latarh.lv/izbraukuma-seminars-lietuva-ar-arti-zvirgzdinu-4-609>

Atskats uz arhitektūras ekskursiju Lietuvā publicēts žurnālā “Latvijas Architektūra”.

Atlases žūrija

Konkursa pirmajā kārtā iesniegtos darbus vērtēja Latvijas Arhitektūras gada balvas 2023 atlases žūrija, kuras sastāvā bija arhitekti un pagājušā gada balvu saņēmēji:

- **Miķelis Putrāms**, žūrijas priekšsēdētājs, arhitekts, MADE arhitekti, LAGB 2023 Grand Prix laureāts
- **Linda Krūmiņa**, arhitekte, MADE arhitekti, LAGB 2023 Grand Prix laureāte
- **Juris Poga**, arhitekts, biedrības "Latvijas Arhitektu savienība" padomes loceklis, vairākkārtējs LAGB balvu laureāts
- **Dagnija Smilga**, arhitekte, Ēter, LAGB 2022 Grand Prix laureāte
- **Sandis Voldiņš**, Latvijas Nacionālās Operas un Baleta valdes loceklis, bijušais Kultūras Ministrijas valsts sekretārs
- **Jānis Šiliņš**, būvinženieris, projektu vadītājs
- **Ilze Martinsone**, Latvijas Arhitektūras muzeja vadītāja, publiciste

Fināla žūrija

Otrajā konkursa kārtā finālistus vērtēja fināla žūrija:

- **Sille Pihlak**, Dr. Arch., praktizējoša arhitekte, pētniece, pasniedzēja un Igaunijas Mākslas akadēmijas algoritmiskās koka arhitektūras pētniecības grupas līdzdibinātāja.
- **Élodie Degavre**, praktizējoša arhitekte, UCLouvain (Lēvene, Beļģija) pētniece, pasniedzēja un filmu autore (Life, Assembled)
- **Max Hacke**, arhitekts, arhitektūras studijas "Büro Hacke" dibinātājs, Misa van der Roes balvas 2024 laureāts
- **Miķelis Putrāms**, LAGB 2024 žūrijas priekšsēdētājs, arhitekts, MADE arhitekti, LAGB 2023 Grand Prix laureāts

54 iesniegti

16 finālisti

Šogad nozīmīgākajam apbalvojumam Latvijas arhitektūrā – Latvijas Arhitektūras gada balvai – pieteikti 54 darbi, kas ir pēdējos gados lielākais pieteikumu skaits. No tiem atlases žūrija nonāca pie 16 finālistiem.

- Biroju ēka "Verde" Rīgā. Autori: "ARHIS Arhitekti" sadarbībā ar "Around Architects", "ZALA Landscape Architects".
- Brīvdienu māja Cēsīs. Autori: "OUTOFBOX".
- Daudzfunkcionāla pakalpojuma centra jaunbūve un teritorijas labiekārtošana Gāliņciemā, Ventspilī. Autori: "Sarma & Norde Arhitekti".
- Dvīņu māja jaunām ģimenēm Ādažos. Autori: "Substrata".
- "Exupery International School" starptautiskā koledža ar dienesta viesnīcu Piņķos. Autori: "8 A.M.".
- Grīnberga nama pārbūve Ventspilī. Autori: "Vilnis Mičulis".
- Jaunais Rīgas teātris, Rīga, "Zaigas Gales birojs", "Sarma & Norde Arhitekti"
- Komponista dzīvoklis Rīgā. Autori: arhitekta Andra Šmite.
- Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma tehnoloģiju centra pārbūve Kuldīgā. Autori: "Arhitektes Lienas Griezītes studija", "Gints un kolēģi".
- Privātmāja Kurzemē, Dūrmuižā. Autori: "AHA Studio".
- Process "Astra Zariņa – dabas spēks". Autori: "Arhiteksti".
- Rīgas pils konventa pārbūve un restaurācija Rīgā. Autori: "Rīgas Pils Kastelas projekts" ("MARK Arhitekti", "Sudraba Arhitektūra").
- Sarkanā Krusta slimnīcas pārbūve, 1. kārtā, Rīgā. Autori: "Jaunromāns un Ābele".
- Skola Sillamē, Igaunijā. Autori: "Lauder Architects".
- Viesturdārza kvartāls, 2., 3. kārtā, Rīgā. Autori: "RUUME arhitekti".
- W māja Pierīgā. Autori: "Space in".

LAGB 2024 tēma — pārmantojamība

“Latvijas arhitektiem piemīt izteikti smalka prasme strādāt ar mantojumu un rūpes par sabiedrības atmiņu. Patiess prieks redzēt, kā vēsturiskās ēkas atgūst savu sākotnējo funkciju jaunā kvalitātē un kā tiek iejūti transformētas atbilstoši mūsdienu prasībām. Arī darbā pie jaunbūvēm mēs, arhitekti, lietojam mūsu izglītības mantojumu, arhitektūras ideālus, kas mums tuvi un pazīstami. Finālistu darbos ir iedvesmojoši redzēt, kā arhitekti savos darbos ir dzīves kvalitātes ideju aizstāvji un iedvesmo pasūtītājus ļauties arhitektūras piedzīvojumam,” tēmu komentē Miķelis Putrāms, LAGB 2024 atlases žūrijas priekšsēdētājs, arhitekts, arhitektu biroja “MADE arhitekti” līdzdibinātājs.

FILMU KOLEKCIJA PAR LATVIJAS MŪSDIENU ARHITEKTŪRU

LAS YouTube + LAS Facebook

Ar VKKF un LAS sadarbības partneru atbalstu tiek papildināta Latvijas mūsdienu arhitektūras filmu kolekcija – video par Latvijas Arhitektūras gada balvas (LAGB) konkursa finālistiem. Tajos atainotas gan vērienīgas sabiedriskās ēkas, gan privātmājas, gan publiskie un privātie interjeri, gan restaurētie objekti, gan ainavu arhitektūras piemēri, gan vides dizaina objekti, gan izstādes, gan drukātie izdevumi, gan arī televīzijas raidījumi. Video papildina arī sarunas ar projektu autoriem.

Vairāk nekā 10 gadu garumā izveidotas vairāk nekā **110** filmas.

Visu video autors: **Ēriks Božis**

2024. gadā filmu kolekcija tika papildināta ar **17 filmām**

Šī ir lielākā Latvijas arhitektūrai veltīto filmu kolekcija un būtisks mūsdienu Latvijas arhitektūras dokumentācijas avots, kas tiek pastāvīgi izmantots Latvijas arhitektūras reprezentācijai ne tikai Latvijā, bet arī ārvalstīs.

Lielo gada balvu 2024 jeb Grand Prix saņēma Jaunais Rīgas teātris (Zaigas Gales birojs, Sarma & Norde Arhitekti)

Veicot pārbūvi, arhitektu uzdevums bija palielināt telpu platību no 5145 m² līdz 9767 m², izbūvēt trīs teātra zāles ar 840 vietām (pirms rekonstrukcijas — 400), trīs jaunas mēģinājumu zāles, aktieru spārnu un pazemes apjomu, vienlaikus saglabājot “vecās teātra mājas sajūtu”. Starptautiskā fināla žūrija uzsver, ka papildu teātra tiešajai funkcijai to patiesi var saukt par mājām lielām cilvēku grupām. “Mēs novērtējam milzīgo arhitekta darbu, kura rezultātā sarežģītiem jautājumiem rasti vienkārši risinājumi. Arhitektūras ziņā ēka spēlējas ar tās daudzslāņainajiem stāstiem — no taustāmiem līdz vēstures neredzamajai daļai un procesiem. Tajā saplūst vēsturiskais un laikmetīgais, nākot klajā ar jauniem paņēmieniem, kas atbilst jauniem teātra radīšanas veidiem.”

Fināla žūrijas balvu jeb Latvijas Arhitektūras gada balvu 2024 saņēma trīs objekti:

W māja
“space in”

Viesturdārza kvartāls
“RUUME arhitekti”

Process “Astra Zariņa — dabas spēks”
Nodibinājums “Arhiteksti”

Starptautiskās žūrijas īpašā atzinība:

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma tehnoloģiju centra pārbūve
Arhitektes Lienas Griezītes studija un birojs “Gints un kolēģi”

Jaunā Eiropas Bauhaus atzinības raksts:

“Vēsturisko dārzu tradīciju atjaunošana” Kuldīgā

Iniciators: Kultūras projektu koordinācijas centrs, autori: Aldis Orniņš, Rita Ķirķe

Speciālbalvas

Lielā partnera, apdares krāsu, industriālo pārklājumu un ar krāsu produktiem saistītu preču importētāja un izplatītāja Latvijā "Tikkurila" īpašo balvu ieguva Sarkanā Krusta slimnīcas pārbūves 1. kārta (arhitektu birojs "Jaunromāns un Ābele"). Šis projekts saņēma arī uzņēmumu "Komforts" un "Laufen" apvienoto speciālbalvu.

Lielā partnera, pasaules līdera augstas pievienotās vērtības bērza saplākšņa produktu izpētē, attīstībā un ražošanā "Latvijas Finieris" īpašo balvu saņēma skola Sillamē, Igaunijā (arhitektu birojs "Lauder Architects"). Skola Sillamē ieguva arī izglītības projekta "Skolnieks. Pētnieks. Pilsētnieks" balvu "Zirnis", ko piešķir bērnu žūrija.

LAGB 2024 galvenā mediju partnera, vadošā ziņu medija Latvijā "Delfi" sabiedrības balsojumā par lasītāju iemīļotāko tika atzīta privātmāja Cēsīs (arhitektu birojs "Outofbox").

Jumta logu un to aksesuāru ražotāja "VELUX" īpašo balvu ieguva Ekziperī Starptautiskā vidusskola ar dienesta viesnīcu ("8 A.M.").

Dizaina, arhitektūras un dzīvesstila žurnāla "Deko" balvu saņēma "W māja" (arhitektu birojs "space in").

LAGB 2024

Arhitektūras nedēļa

14. – 19. oktobris

No 2024. gada 14. līdz 19. oktobrim tika atzīmēta jau par tradīciju kļuvusī **Arhitektūras nedēļa** — notikumu sērija ar mērķi novērtēt un izcelt sasniegumus arhitektūrā un rosināt diskusijas par to gan nozares pārstāvju, gan sabiedrības vidū. Arhitektūras nedēļas centrālais notikums ir Latvijas Arhitektūras gada balvas 2024 svinīgā pasniegšanas ceremonija, kas norisināsies 18. oktobrī Rīgas cirkā.

Pirmdiena, 14. oktobris

Plkst. 10.00 – 19.00

Pasaules arhitektūras diena Talsu novadā

Turpinot ikgadējo tradīciju atzīmēt Pasaules arhitektūras dienu kādā no Latvijas reģioniem, šogad Latvijas Arhitektu savienība sadarbībā ar Talsu novada pašvaldību aicina uz pasākumiem Talsu novadā. Galvenā tēma — "Laukumi pilsētās". Dienas programmā paredzētas gan vērtīgas lekcijas un diskusija, gan izziņoša pastaiga pa Talsiem un objektu apskates.

Otrdiena, 15. oktobris

Plkst. 16.00 – 19.00

Bērnu balvas arhitektūrā "Zirnis" žūrijas tikšanās LAS Arhitektu namā, Torņa ielā 11, Rīgā.

Latvijas Arhitektu savienības brīvdomīgās izglītības iniciatīvas "Skolnieks. Pētnieks. Pilsētnieks" dalībnieki arī šogad Latvijas Arhitektūras gada balvas 2024 svinīgajā ceremonijā pasniegs bērnu balvu arhitektūrā "Zirnis". Lai noskaidrotu tās saņēmēju, Arhitektūras nedēļā notiek radošā darbnīca bērniem.

Trešdiena, 16. oktobris

Plkst. 14.45 – 17.30

Seminārs "Krāsošanas kvalitātes standarts: Valmieras pilsētas piemērs" LAS Arhitektu namā, Torņa ielā 11, Rīgā.

Uz semināru aicina LAS un Latvijas Arhitektūras gada balvas 2024 Lielais partneris "Tikkurila". Tā pirmajā daļā dalībnieki iepazīsies ar "Tikkurila" izstrādāto, Latvijā pirmo Krāsošanas kvalitātes standartu, kas radīts, lai noteiktu, vai objektā ir veikts kvalitatīvs krāsojums. Semināra otrajā daļā tiks prezentēti praktiski piemēri Krāsošanas kvalitātes standarta pielietošanai konkrētos objektos, aplūkojot Vidzemes slimnīcas un Valmieras teātra pieredzi. Par tiem stāstīs arhitektu biroja "Sestais stils" arhitekte Vita Polkovņikova.

Plkst. 17.00

Latvijas Arhitektu savienības un Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un dizaina institūta mentoringa programmas dalībnieku tikšanās LAS Arhitektu namā, Torņa ielā 11, Rīgā.

Šoruden atklātās mentoringa programmas mērķis ir veicināt jauniešu profesionālo attīstību un karjeras izaugsmi arhitektūras nozarē, piedāvājot viņiem iespēju studiju laikā būt ciešā sadarbībā ar pieredzējušiem arhitektiem, kuri sniegtu gan teorētiskās, gan praktiskās zināšanas, kā arī palīdzētu jaunajiem speciālistiem orientēties darba tirgū.

Vairāk informācijas par mentoringa programmu:

<https://www.latarh.lv/mentorings-toposajiem-profesionaliem-arhitektura>

Piektdiena, 18. oktobris

Plkst. 9.00 – 12.00

Arhitektu biznesa brokastis LAS Arhitektu namā, Torņa ielā 11, Rīgā.

Organizē Latvijas Arhitektu savienība sadarbībā ar projektēšanas un inženierijas biroju SEP (A/S "Siltumelektroprojekts"). Programmā – uzaicināto dalībnieku prezentācijas, Latvijas Arhitektu biroju asociācijas u.c. prezentācijas, "Ask and Offer" sesija, kontaktbirža.

No plkst. 16.00 **Latvijas Arhitektūras gada balvas 2024 programma Rīgas cirkā**, Merķeļa ielā 4, Rīgā.

16.00 – 17.45 Starptautiskās jeb fināla žūrijas vieslekcijas (Elo die Degavre, Max Hacke, Sille Pihlak)

18.00 – 18.45 Ekskursijas Rīgas cirka ēkā

19.00 – 21.00 LAGB 2024 apbalvošanas ceremonija

21.00 – 24.00 Brīnišķīgas sarunas un mūzika ar Sergeju Timofejevu ("Orbīta")

Sestdiena, 19. oktobris

19.00 – 20.30 RIGA IFF sadaļas "Architect's Cut" filma "Dzīve, samontēta" un tikšanās ar režisori Latvijas Nacionālās bibliotēkas Ziedoņa zālē, Mūkusalas ielā 3, Rīgā.

Pilsētvides izpētei un arhitektūrai veltītās Rīgas Starptautiskā kino festivāla (RIGA IFF) sadaļas "Architect's Cut" īpašais sesanss, kurā tiks izrādīta dokumentālā filma "Dzīve, samontēta"

(Life, Assembled). Pēc seansa — saruna ar filmas režisori, arhitekti, Latvijas Arhitektūras gada balvas 2024 fināla žūrijas locekli Elodī Degavru.

Filma pievēršas 1970. gadu beļģu arhitektūras ideāliem — utopiskām idejām par mājokļu krīzes pārvarēšanu ar viegli realizējamiem "dari pats" paņēmieniem. Notikumu atbalsta Wallonia-Brussels International.

LAGB 2024 gadagrāmata

LAGB katalogā jeb gadagrāmātā 2024. gadā 115 lappusēs izcelti 16 konkursa finālisti, kā arī Jaunā Eiropas Bauhaus atzinības ieguvējs, taču iekļauti arī pārējie konkursā pieteiktie darbi, atspoguļot aktuālo ainu Latvijas arhitektūrā. Bagātīgo vizuālo materiālu papildina darbu apraksti un žūrijas komentāri, kā arī eseja. Izvietoti visu atbalstītāju logotipi, partneriem veltīti atsevišķi reklāmas laukumi.

Tirāža: 500 eksemplāri

Katalogs ir reprezentatīvs materiāls, ko saņem darbu pieteicēji, sadarbības partneri, Arhitektu nama apmeklētāji.

LAGB 2024 partneri

Latvijas Arhitektūras gada balvas 2024 Lielie partneri: Tikkurila, Latvijas Finieris; partneri: Velux, Knauf, Komforts, Nekustamā īpašuma attīstītāju alianse, JCDecaux Latvija, Gaismas Stils; atbalstītāji: Deko, viesnīca Neiburgs, Simonswerk, Wallonia-Brussels International, Latvijas Architektūra, Skolnieks Pētnieks Pilsētnieks. Lielais mediju partneris: Delfi. Finālistu filmu tapšanu atbalsta Valsts Kultūrkapitāla fonds.

BRĪVDOMĪGĀS IZGLĪTĪBAS PROJEKTS SKOLNIEKS. PĒTNIEKŠ. PILSĒTNIEKŠ

Brīvdomīgās izglītības projekts Skolnieks. Pētnieks. Pilsētnieks (turpmāk - SPP) ir LAS jauno arhitektu iniciatīva, kas tika sākta 2009. gadā. Mērķis – lai apbūvētās vides veidošanas mākslā ievadītu bērnus un skolu jauniešus, lai veicinātu nākamo pieaugušo – lietotāju, pasūtītāju un likumdevēju – izpratni par arhitektūru un pilsētvidi. SPP zinību apguve audzē prasmes argumentēt, sekmē spējas sadarboties, trenē domāšanu un savstarpējo attiecību veidošanu. Tikai lai cilvēcīgāk dzīvotu. 2017. gadā SPP kļuva par Starptautiskās Arhitektu savienības izglītības programmas Arhitektūra un bērni biedru kā izglītotājs par apbūvētās vides veidošanas mākslu. Pasaulē tādu ir 23, Baltijas valstīs – SPP ir vienīgais. SPP skolotājiem organizētajos semināros apliecinājumu par profesionālo pilnveidi saņēmuši 250 pedagogi. 2015. gadā Latvijas mākslas skolām nodots digitālais SPP mācību kursa metodiskais līdzeklis, kas paredzēts 12 gadus vecu jauniešu secīgai skološanai izvēles priekšmetā viena mācību gada laikā. Tajā iekļautas 24 metodikas par apbūvētās vides veidošanu, kur noteicējs ir ēku lietotājs. Tās kārtotas 3 tēmās – arhitektūras māksla, arhitektūras pamatīpašības un arhitektūra pilsētvidē. Izklāsta princips – no vienkāršā uz sarežģītāko. Tas palīdz ieviest pielietojamu un pamatotu domu uzbūvi mākslinieciski apdāvināto bērnu mācību saturā. Daļa metožu pielāgota izmantošanai vispārizglītojošajās skolās. Līdz ar jaunā pamatizglītības standarta apstiprināšanu 2018.gadā arhitektūra ir kļuvusi par daļu no pamatizglītības un daļa SPP metožu pielāgota izmantošanai vispārizglītojošajās skolās. SPP turpina darbu, lai atbalstītu skolotājus metodisko materiālu aprobācijā. SPP darbojas ar VKKF, RDPAD Pilsētas arhitekta dienests un Latvijas Skolas Somas finansiālu atbalstu 2024. gadā notikušas 2 darbnīcas Jaunciema pamatskolā un privātskolā LAISMA.

Pavasara semestrī turpinājuši notikt 17 SPP pulciņi Rīgas Domes Īpašuma departamenta koka ēku renovācijas centrā Koka Rīga.

SPP pulciņa mācību gads pavasarī noslēdzas ar darbnīcu par visām apgūtajām tēmām kopā ar vecākiem, pasniegtas simboliskas liecības un veidota “Vienas dienas izstāde” ar skolnieku darbiem.

2024.gada 15. oktobrī Skolnieks. Pētnieks. Pilsētnieks (SPP) žūrija tikās Arhitektu namā un izvēlējās SPP bērnu balvas ZIRNIS laureātu no 16 finālistiem. Lielās Arhitektūras Gada balvas pasniegšanas ceremonijā tika pasniegta SPP bērnu balva ZIRNIS birojam Lauder Architects par Skolu Sillamē, Igaunijā. Ēkas un apkārtējās vides vienkāršās formas ir kā fons bērnu dzīvīgumam. Izmantojot dabīgus materiālus un gaišu krāsu gammu, ir radīta interesanta, mājīga un radošumu veicinoša vide bērniem, kas rada vēlmi apgūt arvien jaunas zināšanas un pavadīt radoši brīvo laiku ārpus mācību nodarbībām.

ARHITEKTŪRAS SKOLU PLENĒRS

Latvijas Arhitektūras skolu plenērs ir projekts, kas Latvijā aizsākās pirms 18 gadiem. Tā ir tiešsaistes izglītības platforma, kuras mērķis ir attīstīt pilsētvides dizaina un arhitektūras studentos spējas risināt problēmas, ar kurām šodien saskaras urbānā vide, izmantojot digitālos rīkus un progresīvas tehnoloģijas. Pēdējo divu gadu laikā šis projekts ir vērsies plašumā; tas ir izgājis starptautiskā arēnā, piesaistot arī studentus no Honkongas, Indijas un ASV universitātēm, rosinot atklātu diskusiju par mūsdienu izaicinājumiem arhitektūrā un pilsētplānošanā, kas saistītas ar klimata pārmaiņām, dabas katastrofām, konfliktiem un jaunām tehnoloģijām.

2024. gada plenērs risināja Ukrainas tematiku.

Vairāk informācijas <https://www.facebook.com/ArhitekturasSkoluPleners/>

IZSTĀDES UN NOTIKUMI LATVIJĀ

LAS 100 pasākumu pro- grammas izstādes – plašāka informācija sadaļā LAS 100

LAS simtgades pasākumu ietvaros bija iespējams apmeklēt vairākas izstādes:

No 2023. gada 21. decembra līdz 2024. gada 31. martam pie Arhitektu nama Torņa ielā 11, izmantojot vēl iepriekš nepublicētus Latvijas Arhitektu savienības arhīva materiālus un vēsturisko periodiku, izveidota **brīvdabas izstāde "Latvijas Arhitektu savienībai 100"**, kas pievēršas svarīgākajiem ar biedrību saistītajiem cilvēkiem, notikumiem un arhitektūras objektiem.

No 9. marta līdz 25. maijam, sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, Reto grāmatu un rokrakstu lasītavā, aplūkojams biedrības bibliotēkas krājuma dāvinājums **izstādē "Latvijas Arhitektu savienībai – 100. Bibliotēkas stāsts"**, kas ietver reti sastopamus iespieddarbus par arhitektūras vēsturi un teoriju no 18. gadsimta beigām līdz 20. gadsimta otrajai pusei. Nākamā ikmēneša lekciju sērija norisināsies 4. aprīlī no plkst. 16.00-18.00.

Izstāde: Latvijas Arhi- tektūras gada balva 2024

Brīvdabas izstādē–instalācijā Vecrīgā, Torņa ielā 11, iepretim Arhitektu namam, līdz 2025. gada 31. janvārim skatāma **Latvijas Arhitektūras gada balvas 2024 izstāde**. Tajā ikviens rīdzinieks un pilsētas viesis aicināts tuvāk iepazīt arhitektūras darbus, kuri šogad atzīti par izcilākajiem. Izstādes koncepcijas autors – arhitekts Ivars Veinbergs.

Staro Rīga

Izstāde bija iekļauta gaismas festivāla "Staro Rīga 2024" (15.-18. novembris) programmā. Festivāla organizatori lēš, ka četrās dienās festivālu apmeklēja vairāk nekā 250 000 cilvēku.

LATVIJAS ARHITEKTU SAVIENĪBAI - 100 (2024. GADA POSMS)

LAS 100 XXIII kongress

Kongresu 23. februārī un 16. martā rīkoja Latvijas Arhitektu savienība sadarbībā ar Valsts kultūrkapitāla fondu, Latvijas Nacionālo bibliotēku, Latvijas Republikas Kultūras ministriju, Nekustamā īpašuma attīstītāju aliansi, tērauda būvniecības izstrādājumu uzņēmumu "Ruukki Products AS Latvijas filiāli", būvmateriālu un būvniecības sistēmu ražotāju "Knauf", Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas RISEBA Arhitektūras un dizaina fakultāti un nodibinājumu "ARHITEKSTI".

Projekta vadība: Linda Leitāne, LAS valdes priekšsēdētāja – koncepcija un saturs;

LAS tālākizglītības projektu vadītāji - Dzintra Spradzenko un Ieva Pakalniņa;

LAS komunikācija - Linda Gorska, Ilze Klimaševska un Veronika Viļuma

LNB: Mārtiņš Mintaurs u.c.

LAS 100 kongresa tehniskais nodrošinājums: Mentols Open

LAS simtgades XXIII kongresa buklets

Starpkongresu pārskatā ir pieejama informācija par:

- Pārvaldes struktūras izmaiņām, kas skar padomes, valdes un komisiju sastāvus, kā arī informācija par LAS biedriem – statistika un apbalvojumi;
- Sniegts pārskats par arhitektūras nozares normatīvo bāzi un pētījumiem, kā arī atskats uz dalību vietējās (LRSP, LBP, NAP, RVC SAP u.c.), un starptautiskās organizācijās (UIA, UIA Ģenerālā asambleja Kopenhāgenā, ACE, BAUA);
- Ziņojums par LAS atbalstītajiem konkursiem 2023. gadā;
- Apkopoti visi tālākizglītības pasākumi – lekcijas un semināri, kā arī notikušās diskusijas un ekskursijas;
- Atskats uz Latvijas Arhitektūras gada balvas 2023 nominantiem, laureātiem un apkopoti saistītie notikumi arhitektūras nedēļā – diskusijas, lekcijas, izstādes un filmu kolekcijas;
- Jaunā Eiropas Bauhaus (JEB) Latvijas kontaktpunkta darbības gada progress pārskats.

Pieejams digitāli un drukātā veidā (100 eks.)

https://www.latarh.lv/storage/files/faili/LAS_XXIII_kongress-buklets_2024.pdf

LAS simtgades XXIII kongresa video filma

100 gadu laikā biedrība ir piedzīvojusi daudzas izmaiņas, arhitekta profesija ir attīstījusies un pielāgojusies dažādām vēsturiskām un tehnoloģiskām izmaiņām, un ir sniegts ieguldījums gan Latvijas vides un kultūras attīstībā, gan Latvijas arhitektūras ainā un sabiedrībā kopumā.

Filmā 100 sekundēs atraktīvā veidā atainota biedrības simtgadu vēsture.

<https://youtu.be/s78GMA7z-bg?si=bDo5gUd3VhusBQbL>

<https://www.facebook.com/latarh/videos/420822890628016>

Autoru kolektīvs režisores Lindas Veinbergas vadībā

Izstāde: "Latvijas Arhitektu savienībai – 100. Bibliotēkas stāsts" 2024. gada 7. marts - 25. maijs

2024. gadā aprit simts gadi kopš Latvijas Arhitektu savienības priekšteces – Latvijas Arhitektu biedrības dibināšanas. Atzīmējot šo Latvijas kultūrā svarīgo notikumu, Latvijas Nacionālās bibliotēkas 5. stāvā Retumu pasaulē no 07.03.2024. līdz 25.05.2024. skatāma Latvijas Arhitektu savienības bibliotēkas kolekcijas izstāde "Latvijas Arhitektu savienībai – 100. Bibliotēkas stāsts". 2022. gadā Latvijas Nacionālā bibliotēka saņēma dāvinājumā Latvijas Arhitektu savienības bibliotēkas krājumu, kas ietver reti sastopamus iespieddarbus par arhitektūras vēsturi un teoriju no 18. gadsimta beigām līdz 20. gadsimta otrajai pusei. Būtiska eksponēto grāmatu daļa nāk no arhitekta Ernesta Štālberga (1883–1958) bibliotēkas, kas ietilpa Latvijas Arhitektu savienības bibliotēkas krājumā.

Latvijas Nacionālā bibliotēka un biedrība Latvijas Arhitektu savienība 2002. gadā noslēdza vienošanos un nodeva LNB bez atlīdzības kā dāvinājumu savā īpašumā esošo LAS bibliotēkas krājumu ar mērķi nodrošināt vispārēju pieejamību un saglabāšanu kultūrvēsturiski nozīmīgiem izdevumiem par arhitektūras, it īpaši Latvijas arhitektūras vēsturi. Krājums veidojies jau kopš LAS dibināšanas 1924. gadā un ietver grāmatas, periodiskos izdevumus un citus materiālus, izdotus Latvijā un ārvalstīs, sākot ar 18. gs. līdz mūsdienām, latviešu, vācu, krievu, franču, itāļu u.c. valodās, – ap 8000 vienību, tostarp materiālus ar kultūrvēsturiski nozīmīgu izcelsmi.

LNB krājumā uzņemtajām Krājuma vienībām tiks izveidota atsauce uz LAS, tādējādi saglabājot iespēju izsekot un atrast gan individuālas Krājuma vienības, gan Krājumu kā vienotu kolekciju LNB. Lielākā daļa Krājuma atbilstoši izdevuma veidam tiks novirzīti uz konkrētiem LNB krājumiem (grāmatas, periodika, sīkiespieddarbi u.c.). Identificējot izdevumus ar retumu pazīmēm (seniespieddumi, izdevumi ar īpašu kultūrvēsturiski nozīmīgu izcelsmi, dāvinājuma ierakstiem, piezīmēm utml.), tie tiks novirzīti uz Reto grāmatu un rokrakstu nodaļu.

Izstāde iepazīstina ar sevišķi vērtīgiem eksemplāriem no LAS bibliotēkas kolekcijas, kurā ietilpst vairāk kā 8000 vienību. Izstādei izvēlēti iespaiddarbi ar īpašu kultūrvēsturisko nozīmi: tie ir reti sastopami izdevumi, kas parāda arhitektūras teorijas attīstību Eiropā jaunajos laikos, grāmatas ar autoru dāvinājuma ierakstiem, kas piederējušas izciliem Latvijas 20. gadsimta arhitektiem. Būtiska eksponēto grāmatu daļa nāk no arhitekta Ernesta Štālberga (1883–1958) bibliotēkas, kas ietilpa LAS bibliotēkas krājumā.

Pirmā lekcija notika 7. martā un tajā piedalījās izstādes kurators, Latvijas Nacionālās bibliotēkas vadošais pētnieks un Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes docents Mārtiņš Mintaurš.

Projekta īstenotāji:

LAS:

Linda Leitāne, LAS valdes priekšsēdētāja - koncepcijas un satura saskaņošana; LAS komunikācijas speciāliste - Linda Gorska

LNB:

Mārtiņš Mintaurš - teksti, koncepcija; Aivija Everte-Pole - LAS bibliotēkas pārzinātāja; mākslinieciskā daļa/ izstāde - dizains: Linda Jeromane

<https://www.latarh.lv/izstade-latvijas-arhitektu-savienibas-bibliotekas-dargumi>

https://ej.uz/LNB_LAS_bibliotekas-stasts

<https://failiem.lv/u/j2jefnwrwv>

Saruna "Arhitektūras izdevēji — darbības stāsti" 9. maijā plkst. 16.00–17.00

Latvijas Arhitektu savienība sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB) ikvienu interesentu aicina uz sarunu "Arhitektūras izdevēji — darbības stāsti", kurā dalībnieki atskatīsies uz Latvijas arhitektūras procesu dokumentēšanu aizvadītajos simts gados, kā arī runās par aktuālajām tendencēm, iespējām un izaicinājumiem arhitektūras izdevējdarbībā mūsdienās.

Kad: 9. maijā plkst. 16.00–17.00.

Kur: telpā "Retumu pasaule" LNB 5. stāvā, Mūkusalas ielā 3, Rīgā.

Sarunu vadīs LNB vadošais pētnieks Mārtiņš Mintaurš un tajā piedalīsies:

- Jānis Lejnieks, arhitekts, žurnāla "Latvijas Architektūra" redaktors, vairāku grāmatu par arhitektūru un personībām Latvijas arhitektūrā autors;
- Elīna Lībiete, arhitekte (arhitektu birojs NRJA), radošo industriju platformas FOLD autore, Latvijas ekspozīcijas Venēcijas arhitektūras biennālē 2020. gadā līdzkuratore un pavadošā izdevuma redaktore;
- Jānis Taurens, filozofs, Latvijas Mākslas akadēmijas profesors.

Galvenās tēmas:

- Cik labi ir dokumentēta arhitektūras procesa attīstība Latvijā aizvadītajos simts gados? Vai varam spriest par to, kā attīstījās nozare 20. gs. pirmajā pusē, padomju režīma laikā un kopš valsts atjaunošanas?
- Arhitektūras izdevumi un teorija
- Cik liela nozīme arhitektūras izdevumu klāstā ir teorētiska satura darbiem? Kas ir arhitektūras teorijas publikācijas mūsdienās, kas ir to mērķauditorija – arhitekti, ēku īpašnieki, iedzīvotāji?
- Arhitektūras izdevējdarbība šodien un nākotnē
- Kādas ir izdoto darbu skaita ziņā nozīmīgākās arhitektūras tēmas Latvijā? Kas ir nepieciešams kvalitatīvai arhitektūras procesa dokumentācijai? Kas no tā trūkst Latvijā šodien, un kādēļ?

Saruna ir daļa no pavadošo pasākumu programmas izstādei "[Latvijas Arhitektu savienībai – 100. Bibliotēkas stāsts](#)", kurā eksponēts Latvijas Arhitektu savienības bibliotēkas krājuma dāvinājums Latvijas Nacionālajai bibliotēkai.

Rīko Latvijas Arhitektu savienība un Latvijas Nacionālā bibliotēka ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu.

<https://www.latarh.lv/saruna-arhitekturas-izvejeji-darbibas-stasti>

Podkāsts:
Latvijas Nacionālās
bibliotēkas Spotify
vietnē “Klausītava”

Raidījumu cikls
“Latvijas ananāsi”
Latvijas Radio

Dalībnieki: Mārtiņš Mintauris - LNB, Vents Vīnbergs – arhitektūras kritiķis, Linda Leitāne - LAS.

Galvenās tēmas: Arhitektūras izdevējdarbības tradīcijas, Arhitektūras izdevumi un teorija

Ieraksts: maija sākumā. Klausītājiem pieejams no maija beigām.

https://ej.uz/lnb_klausitava

Konteksts: Latvijas Arhitektu savienības (LAS) simtgades atzīmēšanas notikumu cikls un gatavošanās kārtējai, 29. Latvijas Arhitektūras gada balvai (LAGB).

Koncepcija: Gan profesionāļu vidū, gan sabiedrībā pastāv mīts, ka arhitektūras nozīmīgumu kultūras telpā nosaka tās uzstājīgā klātbūtne – grāmatu var nolikt plauktā un aizmirst, uz teātra izrādi var neaiziet, bet arhitektūra vienmēr ir acu priekšā. Taču tā gluži nav. Ir viegli neievērot un aizmirst to, kas nav ikdienas maršrutu fons, un plašākai publikai parasti neredzams paliek tas, kas slēpjas aiz fasādes: arhitektūras rašanās apstākļi jeb jautājumu daudzveidība, kas nosaka pabeigtas ēkas izskatu un dzīvestelpas atmosfēru.

LAGB tradicionāli iedala skatei pieteiktos objektus tipoloģiskās kategorijās, taču gadu gaitā sakrāto Latvijas labākās mūsdienu arhitektūras izlasi var skatīt arī kā valstī, sabiedrībā un profesijā nozīmīgu tēmu atspoguļojumu, un arī kā amata prasmju, estētisko un ētisko priekšstatu evolūciju.

Tāpēc, katrā no pieciem raidījumiem apskatot vienu konkrētu objektu, var runāt arī par citiem līdzīgiem risinājumiem, kas

parādījušies LAGB redzeslokā. Piemēram, apciemojot Saldus Mūzikas un mākslas skolu, sarunā jāatsaucas uz citiem gadu gaitā godalgotajiem skolu projektiem, vai arī, kad runa ir “šķūņu arhitektūru” Pāvilstas Sāls mājas vai Rūmenes muižas kūts sakarā, tās liekamas kontekstā ar privāto būvju tendencēm Latvijas laukos.

5 raidījumi, katrs - 15-20 min garš. Sarunu viesi - objektu autori un ikreiz dodas līdzī arī arhitekts, arhitektūras kritiķis Vents Vīnbergs kopā ar Latvijas Radio žurnālistu no raidījuma Kultūras Rondo. Ieraksti – maijs-jūnijs. Atskaņots [LR Kultūras Rondo](#) – jūlijs-augusta sākums, ar atkārtojumiem visa gada garumā un pieejams radio arhīvā.

LAS 100 PASĀKUMU PROGRAMMA

100 minūtes Atzīmējot Latvijas Arhitektu savienības 100 gadu jubileju, Latvijas arhitekti ir nolēmuši veltīt 100 minūtes sava laika, lai ikviens, kuram interesē arhitektūras joma, varētu bez maksas saņemt profesionāļu padomus un zināšanas. Vairāk informācijas:

<https://ej.uz/LAS100min>
<https://www.diena.lv/raksts/kd/zinas/lekcijas-konsultācijas-ekskursijas-intervijas...-arhitekti-davina-100-minutes-sava-laika-14311505>

**Digitāla biedrības
laikjosla – 100.latarh.lv**

Digitāla biedrības laikjosla – 100.latarh.lv - Lai iepazīstinātu ar Latvijas Arhitektu savienības vēsturi, izveidota digitāla biedrības laikjosla – 100.latarh.lv. Biedrība aicina bijušos un esošos biedrus dalīties stāstos un atmiņās par Latvijas Arhitektu savienību, sūtot epastu uz 100@latarh.lv.

**Brīvdabas
izstāde “Latvijas Arhitektu savienībai 100”**

Līdz 2024. gada 31. martam pie Arhitektu nama Torņa ielā 11, izmantojot vēl iepriekš nepublicētus Latvijas Arhitektu savienības arhīva materiālus un vēsturisko periodiku, izveidota **brīvdabas izstāde “Latvijas Arhitektu savienībai 100”**, kas pievēršas svarīgākajiem ar biedrību saistītajiem cilvēkiem, notikumiem un arhitektūras objektiem.

Izstāde publicēta arī digitāli:

https://www.latarh.lv/storage/files/LAS100_izstade_2023.pdf

Izstāde “Roma un skolotāja, Astra Zariņa”

No 14. marta līdz 27. aprīlim Latvijas Nacionālajā bibliotēkā aplūkojama izstāde “Roma un skolotāja, Astra Zariņa”, kas tiek eksponēta ar mērķi iepazīstināt plašāku sabiedrības loku ar ievērojamās latviešu arhitektes Astras Zariņas intelektuālo mantojumu un sadarbībā

ar Ņujorkā bāzēto nodibinājumu “ ‘T’ Space / Steven Myron Holl Foundation” eksponēt izstādi arī Rīgā.

Izstādes atklāšanas programmā ar publisku lekcijas lasījumu uzstāsies arī pazīstamākais Zariņas students – atzītais amerikāņu arhitekts Stīvens Hols (Steven Holl), kurš tiek uzskatīts par vienu no nozīmīgākajiem arhitektiem ASV. Viņš ir izpelnījies starptautisku atzīnību par savu spēju kontekstuāli iejūtīgi apvienot telpu ar gaismu un, izmantojot katra projekta unikālās īpatnības, radīt konceptuāli pamatotu dizainu. Žurnāls Time 2001. gadā Stīvenu Holu pasludināja par “Amerikas labāko arhitektu” par viņa spēju radīt “ēkas, kas apmierina kā garu, tā arī aci”.

RIXARCH 2024 konference

RISEBA Arhitektūras un Dizaina fakultātes (FAD) rīkotajā otrās starptautiskās arhitektūras konferences RIXARCH 2024. Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas RISEBA Arhitektūras un Dizaina fakultāte rīko 2. starptautisko arhitektūras un dizaina konferenci «Rixarch 2024». Konference norisināsies 2024. gada 12. un 13. aprīlī RISEBA Arhitektūras un mediju centrā «H2O 6» Rīgā, Aisteres ielā 2. Tās galvenā tēma būs «Aklais punkts» (Blind spot), kas aicinās apskatīt šī koncepta optisko un metaforisko dimensiju, pievēršoties arī izcilajai latviešu izcelsmes arhitektei un pedagoģei Astrai Zariņai (1929–2008). Konferences mērķis ir apvienot izcilus arhitektus un topošos pētniekus no vietējās un starptautiskās arhitektūras kopienas, radot platformu produktīvām diskusijām par mūsdienu arhitektūras jautājumiem. rixarchconference.com

<https://www.latarh.lv/las-valdes-priekssedetajas-lindas-leitanes-uzruna-konferences-rixarch-2024-dalibniekiem>

Birkerts – Itālijas gadi

2024. gada 2. pusē Latvijas Nacionālajā bibliotēkā aplūkojama izstāde “Birkerts – Itālijas gadi”, kas ir veltīta Latvijas izcelsmes pasaulē atzītajam arhitektam Gunāram Birkertam, kurš, būdams pazīstams ar Astru Zariņu, 1969. gadā iegādājās māju Itālijas pilsētā Civita di Bagnoregio. Turpmākajos darba gados atzinis šīs pilsētas fundamentālo ietekmi uz viņa projektiem. Izstādes kurators Dr.arch. Jānis Dripe.

Visi mani prezidenti – tikšanās LAS 2. aprīlī

2. aprīlī Arhitektu nama Svētā Jirgena torņa zālē notika tikšanās, kam varētu dot nosaukumu "Visi mani prezidenti". Ar LAS jaunievēlēto prezidentu Artūru Lapiņu pieredzē dalījās un par nākotnes plāniem diskutēja līdzšinējie savienības prezidenti Gunta Grikmane, Jānis Dripe, Jānis Lejnietis, Andris Kronbergs, Juris Poga un Sergejs Ņikiforovs. Tikšanās laikā ar jauniem portretiem tika papildināta arī vēsturiskā LAS prezidentu galerija.

Publicitāte

Leitāne, L. Latvijas Arhitektu savienība - 100. Latvijas Arhitektūra, 2023, Nr. 170, 102.–106. lpp. ISSN 1407–4923.

<https://www.latarh.lv/latvijas-arhitektu-savienibai-100-xxiii-kongress>

<https://www.latarh.lv/norisinajas-latvijas-arhitektu-savienibas-xxiii-kongresa-otra-sesija>

<https://www.latarh.lv/norisinajas-latvijas-arhitektu-savienibas-xxiii-kongresa-otra-sesija>

<https://www.latarh.lv/latvijas-arhitektu-savienibas-xxiii-kongresa-otra-sesija>

<https://www.latarh.lv/norisinajas-latvijas-arhitektu-savienibas-xxiii-kongresa-pirma-sesija>

<https://a4d.lv/notikumi/tuvojas-arhitektu-savienibas-xxiii-kongress/>

<https://a4d.lv/notikumi/las-simtgrades-kongresa-otra-sesija-sosestdien/>

<https://a4d.lv/raksti/las-kongress-aizvadits/>

<https://www.diena.lv/raksts/kd/zinas/latvijas-arhitektu-savienibas-xxiii-kongresa-otraja-sesija-ievelets-jauns-las-prezidents-un-pa-dome-14314839>

<https://www.diena.lv/raksts/kd/zinas/norisinaties-latvijas-arhitektu-savienibas-xxiii-kongress-14311497>

visu pasākumu foto: <https://failiem.lv/u/ez3zrjdpv>

Rezultāti

Informēta starptautiskā akadēmiskā vide arhitektūras jomā, veicinot latviešu arhitektu intelektuālās darbības atpazīstamību pasaulē; latviešu arhitektu ideju nozīmi un pēctecību plašākā mērogā; Stiprināta vēsturiski nozīmīgu arhitektūras ideju izziņošana un ar to saistītā intelektuālā nepārtrauktība, radot ilgtspējīgu vidi jaunam dialogam; Noorganizēti vairāki publiskie pasākumi, tostarp atbalstīti sadarbības partneru starptautiski nozīmīgās izstādes un lekcijas Pilnveidota 100.latarh.lv interneta vietne (izveidota jau iepriekš ar VKKF atbalstu), kur projekta noslēgumā apkopoti pētnieciskā darba rezultāti. Tā aktīvi darbojas visu simtgades svinību laiku (2023-2025) kā platforma informēšanai par ar simtgades svinēšanu saistītiem atklājumiem, jaunumiem, notikumiem, pasākumiem un aktivitātēm.

PĀRSTĀVNIECĪBA STARPTAUTISKĀS ORGANIZĀCIJĀS

ACE

Architects' Council of Europe
Conseil des Architectes d'Europe

ace-cae.eu

Eiropas Arhitektu padome ir arhitekta profesijas pārstāvības organizācija Eiropas līmenī.

Latvijas Arhitektu savienība iestājās ACE 2003. gadā.

Pašlaik ACE sastāvā ir 51 dalīborganizācija, tās ir arhitektūras profesionālās un reglamentējošās organizācijas visās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kandidātvalstīs, Apvienotajā Karalistē, Šveicē un Norvēģijā, un vairākas novērotāju organizācijas. Ar nacionālo organizāciju starpniecību ACE pārstāv vairāk nekā pusmiljona arhitektu intereses no 35 Eiropas valstīm. ACE vīzija ir panākt pozitīvas pārmaiņas un attīstīt arhitektūru kā inovācijas stratēģiju, palielinot nozares konkurētspēju un rentabilitāti.

ACE Latvijā: Aktuālie darba virzieni 2024

- Eiropas Zaļais kurss
- Publiskās telpas kvalitāte
- Pieejami mājokļi
- Arhitektūra kā vērtība
- Konkursi un iepirkumi
- Digitalizācija
- Mobilitāte / pārrobežu sadarbība
- Prakse
- Likumdošana

ACE darbojas pastāvīgas darba grupas, kas strādā pie arhitektu prakses, standartu un izglītības normatīvajiem aktiem un vadlīnijām. Divreiz gadā notiek ACE ģenerālā asambleja, kurā dalībvalstu pārstāvji kopīgi caurlūko darba grupu izstrādnes, tās izdiskutē, saskaņo vai apstiprina.

Latvijas Arhitektu savienība veicina ACE rekomendāciju iestrādāšanu nacionālajos tiesību aktos un vadlīnijās.

Baltijas Arhitektu savienību asociācija
(Baltic Architects Union Association, BAUA)

ACE valdē no 2024. gada janvāra uz 2 gadiem rotācijas kārtībā kā Latvijas pārstāve akreditēta LAS valdes locekle Anda Kursiša. A. Kursišas galvenie darba virzieni 2024. un 2025. gadā ir publisko iepirkumu kvalitātes uzlabošana arhitektūrā, Jaunais Eiropas Bauhaus, ACE dokumenta “Arhitektūra un dzīves kvalitāte” izstrāde, un ACE informācijas izplatīšana Latvijā, atgriezeniskās saites veidošana. Lielu pozitīvu pienesumu LAS Valdei sniedz pieredzes pārņemšana no ACE kā no sabiedriskas organizācijas, piem. stratēģijas izveide, darba grupu veidošana.

BAUA jeb Baltijas Arhitektu savienību asociācija dibināta 1990. gadā un apvieno Latvijas, Lietuvas un Igaunijas Arhitektu savienības. Saskaņā ar statūtiem asociācijas vadība mainās ik pēc trīs gadiem. Asociācijas kopīgais mērķis ir popularizēt Baltijas arhitektūru pasaulē, kā arī stiprināt sadarbību Baltijas mērogā un uzturēt Baltijas arhitektu un arhitektūras studentu savstarpēju komunikāciju.

LAS intereses BAUA 2024. gadā pārstāvēja Juris Poga un Artūrs Lapiņš.

Saskaņā ar BAUA statūtiem 2024. gada oktobrī notika prezidentūras nodošana no Latvijas Arhitektu savienības Igaunijas Arhitektu savienībai, Aet Ader pārņemot asociācijas vadību no Jura Pogas. Viceprezidenti ir Artūrs Lapiņš un Gintaras Balčytis.

balticarchitecture.com

BAUA AWARDS 2024

2024. gada 14. oktobrī Tallinā norisinājās viens no centrālajiem Baltijas arhitektu savienību kopīgajiem notikumiem — konkurss BAUA Awards. Tajā ik gadu vērtē Baltijas valstu jauno arhitektu diplomdarbus, piešķirot balvas labākajiem.

Par konkursa uzvarētāju tika atzīta **Katrīna Marta Peizuma** (Rīgas Tehniskā universitāte) par maģistra darbu "20. gadsimta deindustriālā arhitektūras mantojuma eksperimentālā saglabāšana aprites ekonomikā: Būvmateriālu laboratorija un Neuzbūvētās arhitektūras muzejs Ekspostostā" (darba vadītājs arhitekts Guntis Grabovskis).

Žūrijas speciālo atzinību saņēma Diana Drobot (Igaunijas Mākslas akadēmija) par maģistra darbu "SINKING & SHRINKING. Adapting to Subsidence on an Example of Shrinking Kohtla-Järve City".

2024. gadā konkursā tika vērtēti 14 projekti no 7 arhitektūras skolām: Rīgas Tehniskās universitātes, Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas RISEBA, Igaunijas Mākslas akadēmijas, Tallinas Tehnoloģiju universitātes, Kauņas Tehnoloģiju universitātes, Viļņas Mākslas akadēmijas, Viļņas Ģedimina Tehniskās universitātes.

Konkursa žūrijā strādāja LAS padomes loceklis, arhitekts **Raimonds Saulītis** ("ARHIS arhitekti"), arhitekts **Søren Pihlmann** ("pihlmann architects", Dānija) un arhitekete **Mae Köömmemägi** (Makespace, Igaunija).

Pasākumu organizēja Igaunijas Arhitektu savienība sadarbībā ar Lietuvas Arhitektu savienību un Latvijas Arhitektu savienību.

Konkursa atbalstītāji: Valsts kultūrkapitāla fonds, Igaunijas Kultūras fonds, Lietuvas Kultūras padome un uzņēmumi "Thermory", "Ruukki", "Knauf", "Jures Glulam", "Lumont", "Darnu Group", "Koderus" un "Exterus", Igaunijas Mākslas akadēmija, Tallinas Lietišķo zinātņu universitāte.

JAUNĀ EIROPAS BAUHAUS LATVIJAS KONTAKTPUNKTA DARBĪBA 2024. GADĀ

Jaunā Eiropas Bauhaus funkcijas

Jaunā Eiropas Bauhaus (New European Bauhaus – NEB) Latvijas kontaktpunkts (vadītāja – Anda Kursiša) izveidots ar Kultūras Ministrijas un Eiropas Komisijas mandātu NEB informācijas izplatīšanai un atgriezeniskās saites saņemšanai:

- vāc un apkopo labās prakses piemērus;
- stimulē tīklošanos, sadarbību un piedalīšanos NEB iniciatīvās;
- piedalās NEB nacionālo kontaktpunktu sanāksmēs;
- tīklojas ar citiem NEB nacionālajiem kontaktpunktiem;
- sniedz atgriezenisko saiti par NEB iniciatīvu ieviešanu Latvijā.

KM līguma uzdevumi

2.3. nodrošināt Jaunā Eiropas Bauhaus Latvijas kontaktpunkta darbību un veidot valsts un pašvaldību institūciju, un nevalstiskā sektora sadarbības tīklu ar mērķi aktivizēt Latvijas pilsētu, reģionu, dažādu organizāciju līdzdalību Jaunā Eiropas Bauhaus iniciatīvas pasākumos (Jaunā Eiropas Bauhaus balvas pasākumā, projektu finansējuma un tehniskā atbalsta konkursos, laboratorijās u.c.):

1.3.1.	Komunikācijas nodrošināšana (informācijas sagatavošana (teksts, grafika u.c. darbi) un izplatīšana)	informācijas vienība	52+
1.3.2.	Saturiskais un tehniskais nodrošinājums Jaunā Eiropas Bauhaus Latvijas kontaktpunkta pasākumu organizēšanai un pārstāvniecībai nacionālas nozīmes pasākumos	pasākums	2
1.3.3.	Saturiskais un tehniskais nodrošinājums Jaunā Eiropas Bauhaus Latvijas kontaktpunkta pasākumu organizēšanai un pārstāvniecībai starptautiskas nozīmes pasākumos	pasākums	2
1.3.4.	Jaunā Eiropas Bauhaus Latvijas kontaktpunkta vadītāja atbildība un komandējumu izdevumi starptautiskiem pasākumiem	persona	1

Nodarbinātās personas NEB aktivitātēs, saskaņā ar darba līgumu: Anda Kursiša, Ieva Švarca

Mēnesis	Aktivitāte
Janvāris	Informācijas pārņemšana, 2024. gada norišu plānošana
Februāris	Dalība VK sprintā, sapulces
	Par sprintu, mērķi: Kā jāattīstās Jaunā Eiropas Bauhaus kustībai Latvijā? Kas jāsasniedz? Kādam jābūt Jaunā Eiropas Bauhaus Latvijas kontaktpunkta darbības modelim – tuvākajos divos, trīs gados un stratēģiski tālākā nākotnē? Kā iesaistīt ieinteresētās puses

	ilgtermiņā un virzīties uz mērķi? Kā īstenot kopā radītu ilgtspēju Latvijā? Pavisam notika 5 sesijas, tika izveidota ceļa karte un video. Organizētājs: Valsts Kanceleja, A. Kursiša u..c. LAS pārstāvji ar būtisku pienesumu piedalījās visā sprinta garumā.
	Konsultācijas CFLA programmām par NEB kritēriju integrāciju No 2023.g. ir uzsākta NEB kritēriju integrācija ES Atveseļošanās fonda programmās. 2024.g. CFLA tika iesniegti pirmie projekti, tāpēc bija jāiegulda būtisks konsultatīvais darbs, lai izveidotu CFLA vērtēšanas struktūrā un procedūrā integrētus NEB kritērijus un nodrošinātu vienlīdzīgu un taisnīgu vērtēšanu visiem projektiem. Kā arī – lai veicinātu ziņāšanu apguvi par NEB, NEB principu izmantošanu turpmākos iesniedzēja projektos, sa- pratni un sadarbību.
Marts	Dalība VK sprintā, sapulces Konsultācijas CFLA programmām par NEB kritēriju integrāciju
Aprīlis	Dalība VK sprintā, sapulces Konsultācijas CFLA programmām par NEB kritēriju integrāciju Dalība ACE konferencē 18.04. Briselē Dalība ES kontaktpunkta pasākumā 23.04. Briselē
Maijs	Sapulces, plānošana NEB ekspertu apmācības, 16. maijā Konsultācijas CFLA programmām par NEB kritēriju integrāciju 24. maijā KM organizēts pasākums par NEB LMA dārzā 27.05. Vizīte Valsts prezidenta kancelejā par NEB iedzīvināšanu valsts pārvaldē
Jūnijs	ES finansējuma programmu saraksts ar NEB kritērijiem, orient. Projektu skaits un kopējais finansējums Partneru un draugu saraksts/ country fiche/

13. jūnijs – NEB kopienas pasākums Medicīnas muzejā

NEB kopsavilkums par konsultācijām, preses relīze par ekspertu pilota grupu.

ES NEB Konsorcijs plānošana ES finansējumam no Horizon programmas

Jūlijs NEB Facility un Konsorcijs plānošana ES finansējumam no Horizon programmas

Iepirkumi.lv seminārs par NEB, "Jaunais Eiropas Bauhaus un ES fondu programmas"

AKTUALITĀTES PROJEKTĒŠANAS IEPIRKUMOS

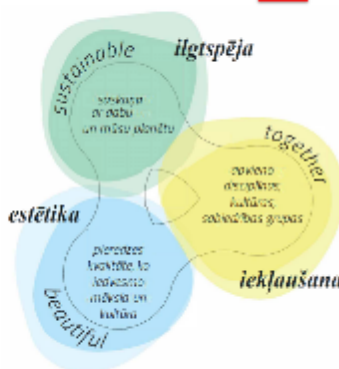
Latvijas
Arhitektu
savienība

Anda Kuralša
Valdes locekle
25.07.2024.

JAUNĀ EIROPAS BAUHAUS KONTAKTPUNKTS

KULTŪRAS MINISTRIJAS DELEGĀCIJUMA UZDEVUMĀ
NO 2022. GADA LATVIJAS ARHITEKTU SAVIENĪBĀ
PILDA JAUNĀ EIROPAS BAUHAUS KONTAKTPUNKTA
FUNKCIJAS:

- INFORMĀCIJA UN KOMUNIKĀCIJA;
- NACIONĀLA UN STARPTAUTISKA PĀRSTĀVniecība;
- IZGLĪTĪBAS UN TĪKĻOSANĀS PASĀKUMI.

5

Publicēta informācija LAS web lapā:

<https://www.latarh.lv/jaunais-eiropas-bauhaus-vertibas-principi-kopiena>

Augusts Uzsākta NEB Compass tulkojuma rediģēšana

7. augusts – vizīte pie Kultūras ministres par NEB mērķiem

NEB Facility un Konsorcijs plānošana ES finansējumam no Horizon programmas

NEB balvas plānošana Gada balvai

Septembris Sadarbība ar Cēsu pašvaldību Horizon projekta pieteikumam

NEB balvas plānošana Gada balvai

12. sept. dalība darbnīcā - NEB integrācija apkaimēs, organizators Rīgas Dome

NEB Facility un Konsorcijs plānošana ES finansējumam no Horizon programmas

	18. sept. dalība REA organizētā pasākumā iedzīvotājiem Bolderājā : “Rīgas Centrālās bibliotēkas Bolderājas filiālbibliotēkas dārza labiekārtošanai pēc aprites ekonomikas un Jaunā Eiropas Bauhaus principi MANS KULTŪRDĀRZS BOLDERAJĀ” Turpinās NEB Compass tulkojuma rediģēšana
	26. sept. Budapeštā nacionālo NEB kontaktpunktu sanāksme
Oktobris	NEB Facility un Konsorcijs plānošana ES finansējumam no Horizon programmas
	18. oktobrī svinīgajā Latvijas Arhitektūras gada balvas 2024 ceremonijā pirmo reizi pasniegts NEB atzinības raksts, kas tika piešķirts par vēsturisko dārzu iniciatīvu Kuldīgā. Atlases žūrijas pamatojums un attēli publicēti LAGB 2024 gadagrāmatā.
	Apkopotas visas NEB vadlīnijas un vērtēšanas sistēmas, iesniegts KM, IZM, CFLA
	Turpinās NEB Compass tulkojuma rediģēšana
	10. oktobrī dalība seminārā/diskusijā Cēsīs, Picobello projekta ietvaros
Novembris	NEB Facility un Konsorcijs plānošana ES finansējumam no Horizon programmas
	Pabeigta NEB Compass tulkojuma rediģēšana
	27. nov. dalība ACE konferencē New European Bauhaus: Heritage and Transformation
Decembris	NEB Facility un Konsorcijs plānošana ES finansējumam no Horizon programmas
	Sabiedriskā kampaņa par NEB kritēriju izmantošanu sabiedrības interesēs (pretstatā ignorēšanai), Altum iepirkumos
	10. dec. tikšanās ar RSU par potenciālu sadarbību, un partnerību
	18. dec. tikšanās ar Biedrību “Mājoklis”, par NEB kritēriju izmantošanu dzīvojamo ēku atjaunošanā
	ES finansēto projektu plānoto MK noteikumu pārskate uz 2025. gadu, NEB kontekstā.
	Gada atskaite, 2025. gada plāns

Visa gada garumā sniegtas individuālas konsultācijas par NEB saturu, iesniedzamiem projektiem, NEB integrāciju iepirkumos. Dalība regulārās NEB sapulcēs ar Eiropas kontaktpunktu, un Eiropas Arhitektu padomi, Ziemeļvalstu padomi, Latvijas Zinātnes padomes Starptautiskās sadarbības programmu projektu departamenta Apvārsnis Eiropa Nacionālā kontaktpunktu.

ARHITEKTU NAMS

LAS īpašumā ir Arhitektu nams Torņa ielā 11 un Aldaru ielā 12/14, kuru LAS arī apsaimnieko. Arhitektu nama ansamblī ietilpstošie Zviedru vārti, senā Rīgas nocietinājumu mūra fragmenti un svētā Jirgena tornis ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi. 2024. gadā īpaša uzmanība pievērsta Arhitektu nama kā aktīvas kultūrvietas attīstīšanai.

Bibliotēka un lasītava

LAS bibliotēka kopš 20. gs. 20. gadiem ir apkopojusi un glabājusi grāmatas, publicistiku un citus vērtīgus izdevumus par arhitektūru, pilsētībūvniecību un mākslu. LAS bibliotēkas krājums šobrīd nodots Latvijas Nacionālās bibliotēkai, taču Arhitektu namā ir lasītavai ierīkota telpa ar mūsdienu izdevumiem.

Telpu noma

Arhitektu namā dažādiem pasākumiem nomā tiek piedāvātas vairākas telpas:

- Lielā zāle
- Svētā Jirgena torņa 2. stāva zāle
- Svētā Jirgena torņa pagraba zāle
- Pagraba kafejnīcas telpa

Atkarībā no pasākumu vajadzībām iespējams iznomāt vienu vai vairākas telpas jebkurā kombinācijā.

TELPU NOMA UN INFORMĀCIJAS PUBLICĒŠANA:

- Torņa 11 telpu nomas cenrādis
- Aprīkojuma un personāla pakalpojumu cenrādis
- Informācijas (reklāmraksta) publicēšanas cenrādis

Telpu rezervācija tiek pieņemta darbdienās no plkst. 10.00 līdz 18.00 pa tālruni +371 20028097 vai rakstot uz latarh@latarh.lv

Biedrība “Latvijas Arhitektu savienība”
Reģistrācijas numurs: 40008005792
PVN reģistrācijas numurs: LV40008005792

Torņa iela 11, Rīga, LV-1050, Latvija
tel. +371 20028097

www.latarh.lv
www.pkpp.lv

Facebook Instagram YouTube Twitter